

EUROOPA LIIT

EUROOPA PARLAMENT

NÕUKOGU

**Strasbourg, 20. mai 2026
(OR. en)**

**2023/0228(COD)
LEX 2518**

PE-CONS 25/26

**AGRI 296
AGRILEG 97
SEMENCES 15
PHYTOSAN 27
FORETS 63
CODEC 732**

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, MILLES KÄSITLETAKSE
KULTIVEERIMISMATERJALI TOOTMIST JA TURUSTAMIST NING MILLEGA
MUUDETAKSE EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUSI (EL) 2016/2031 JA
(EL) 2017/625 NING TUNNISTATAKSE KEHTETUKS NÕUKOGU DIREKTIIV
1999/105/EÜ (KULTIVEERIMISMATERJALI MÄÄRUS)**

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU
MÄÄRUS (EL) 2026/...,**

20. mai 2026,

**milles käsitletakse
kultiveerimismaterjali tootmist ja turustamist ning
millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi
(EL) 2016/2031 ja (EL) 2017/625 ning tunnistatakse kehtetuks
nõukogu direktiiv 1999/105/EÜ (kultiveerimismaterjali määrus)**

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 43 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt²

¹ ELT C, C/2024/1583, 5.3.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/1583/oj>.

² Euroopa Parlamendi 24. aprilli 2024. aasta seisukoht (ELT C, C/2025/3768, 17.9.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3768/oj>) ja nõukogu 21. aprilli 2026. aasta esimese lugemise seisukoht [(ELT ...) / (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata)]. Euroopa Parlamendi ... seisukoht [(ELT ...) / (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata)].

ning arvestades järgmist:

- (1) Nõukogu direktiivis 1999/105/EÜ³ on sätestatud normid, millega reguleeritakse kultiveerimismaterjali turustamise eesmärgil tootmist ja turustamist.
- (2) Metsad katavad umbes 45 % liidu maa-alast ning täidavad oma sotsiaalsete, majanduslike, keskkonnaalaste, ökoloogiliste ja kultuuriliste funktsioonide kaudu mitut otstarvet. Muu hulgas on metsadel kliimamuutuste leevendamise poliitikas äärmiselt tähtis funktsioon CO₂ sidujana. Nende ülesannete täitmiseks on vajalik kvaliteetne, kliimamuutustega kohanenud ja mitmekesine tõendatud tuvastamisandmetega kultiveerimismaterjal.
- (3) Arvestades teaduslike või tehniliste teadmiste arengut, rahvusvahelise kaubanduse jaoks ette nähtud kultiveerimismaterjali sertifitseerimist käsitleva Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) kava (edaspidi „OECD metsaseemne ja -istikute kava“) normide ja reeglite ajakohastamist, liidu uusi poliitikaprioriteete kestlikkuse, kliimamuutustega kohanemise ja elurikkuse valdkonnas, eelkõige komisjoni 11. detsembri 2019. aasta teatist „Euroopa roheline kokkulepe“ ning direktiivi 1999/105/EÜ rakendamisel saadud kogemusi, tuleks kõnealune direktiiv asendada uue õigusaktiga. Selleks, et tagada uute õigusnormide ühetaoline kohaldamine kõikjal liidus, peaks kõnealune õigusakt olema määrus.

³ Nõukogu 22. detsembri 1999. aasta direktiiv 1999/105/EÜ metsapaljundusmaterjali turustamise kohta (EÜT L 11, 15.1.2000, lk 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1999/105/oj>).

- (4) OECD metsaseemne ja -istikute kava eesmärk on soodustada selliste seemnete, taimeosade ja istikute tootmist ja kasutamist, mis on kogutud ning mida on töödeldud ja turustatud nii, et on tagatud kultiveerimismaterjali kvaliteet ja kättesaadavus. Metsa kasvutsüklite pikkuse, istandike maksumuse ja metsainvesteeringute pikaajalisuse tõttu on oluline, et metsamajandajad saaksid oma istandikes kasutatava kultiveerimismaterjali päritolukoha ja geneetiliste omaduste kohta täielikult usaldusväärset teavet. OECD metsaseemne ja -istikute kava vastab sellele vajadusele sertifitseerimise ja jälgitavuse tagamise kaudu. Kõnealusel kaval on oluline tähtsus, aitamaks maailma metsadel kohaneda muutuvate kliimatingimustega. Rõhku pannakse liigisisese suure geneetilise varieeruvuse tagamisele ja liigilise mitmekesisuse säilitamisele, sealhulgas metsamaa mitmekesistamise kaudu. Selle tulemusena säilib ja paraneb metsade kohanemisvõime tulevasel puude taasistutamisel metsaalale (edaspidi „taasmetsastamine“) ja uute metsade loomisel (edaspidi „metsastamine“). Taasmetsastamine võib olla vajalik metsa kestliku majandamise osana või juhul, kui osa olemasolevast metsast on kahjustunud äärmuslike ilmastikunähtuste, metsapõlengute, haiguste, taimekahjustajapuhangute või muude katastroofide tõttu.

- (5) Euroopa rohelise kokkuleppega on komisjonile seatud kohustus tegeleda kliimamuutuste ja keskkonnaga seotud probleemidega. Selle eesmärk on muuta liidu majandust, et saavutada kestlikum tulevik. Kultiveerimismaterjali tootmist ja turustamist käsitlevad liidu õigusnormid peavad olema kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/1119⁴, millega kehtestatakse liidu raamistik kliimaneutraalsuse saavutamiseks, ning Euroopa rohelise kokkuleppe kolme rakendusstrateegiaga, mis on esitatud komisjoni 20. mai 2020. aasta teatises „ELi elurikkuse strateegia aastani 2030. Toome looduse oma ellu tagasi“ (edaspidi „ELi elurikkuse strateegia“), komisjoni 24. veebruari 2021. aasta teatises „Kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimelise Euroopa kujundamine – ELi uus kliimamuutustega kohanemise strateegia“ (edaspidi „ELi kohanemisstrateegia“) ja komisjoni 16. juuli 2021. aasta teatises „ELi uus metsastrateegia aastani 2030“ (edaspidi „ELi metsastrateegia“).
- (6) Määrusega (EL) 2021/1119 kohustatakse asjaomaseid liidu institutsioone ja liikmesriike tegema järjepidevaid edusamme, et suurendada kohanemisvõimet, tugevdada vastupanuvõimet ja vähendada kliimamuutustest tulenevat haavatavust. Seepärast on ELi kohanemisstrateegia üks eesmärk kiirendada liidu kliimamuutustega kohanemise võime väljaarendamist, sealhulgas muutes kultiveerimismaterjali käsitlevaid õigusnorme. Liidu õigusega tuleks soodustada kultiveerimismaterjali tootmist ja turustamist kõikjal liidus.

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1119, millega kehtestatakse kliimaneutraalsuse saavutamise raamistik ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 401/2009 ja (EL) 2018/1999 (Euroopa kliimamäärus) (ELT L 243, 9.7.2021, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj>).

- (7) ELi metsastrateegia peamised eesmärgid on tõhus metsastamine ning metsade säilitamine ja taastamine liidus. Kõnealuste eesmärkide poole püüdlemine aitab suurendada CO₂ sidumist, vähendada metsapõlengute esinemissagedust ja ulatust ja edendada biomajandust ning seejuures järgida täielikult elurikkust soodustavaid ökoloogilisi põhimõtteid. Metsade taastamise tagamine ja kestliku metsamajandamise tõhustamine on kliimamuutustega kohanemiseks ja metsade vastupanuvõime suurendamiseks väga oluline. Sellega seoses märgitakse ELi metsastrateegias, et metsade kohandamine kliimamuutustele ja metsade taastamine pärast kliimakahjustusi nõuab suures koguses sobivat kultiveerimismaterjali. See tähendab jõupingutusi selle nimel, et hoida alal ja kasutada säästvalt metsade geneetilisi ressursse, millest sõltub kliimakindlam metsandus. Samuti on vaja teha jõupingutusi, et suurendada sellise kultiveerimismaterjali tootmist ja kättesaadavust, anda paremat teavet selle sobivuse kohta konkreetsete kliima- ja ökoloogiliste tingimustega piirkonnas, kuhu seda kavatakse külvata või istutada, ning tõhustada sellise kultiveerimismaterjali ühistootmist ja piiriülest liikumist liidus.

- (8) ELi elurikkuse strateegia eesmärk on luua 2030. aastaks võimalused liidu elurikkuse taastumiseks. Kõnealuse strateegia kohaselt tuleb liidu õiguses seada esikohale liigilise mitmekesisuse säilitamine ning suure liigisisese ja kultiveerimismaterjali partiisisese geneetilise varieeruvuse tagamine, et hõlbustada kvaliteetse ja geneetiliselt mitmekesise tõendatud tuvastamisandmetega kultiveerimismaterjali tarnimist, mis on kohanenud või kohandatav praeguste ja prognoositud kliimatingimustega. Metsade elurikkuse, sealhulgas üksikute puuliikide geneetilise mitmekesisuse säilitamine ja suurendamine on ülioluline metsade kestlikuks majandamiseks ja metsade geneetiliste ressursside alalhoidmiseks ning seega ka selleks, et aidata metsadel kliimamuutustega kohaneda.
- (9) Tuleks võtta arvesse pikaajalist piiriülest mõõdet, kuna juba täheldatud taimkattevööndite nihkumine põhja poole eeldatavasti kiireneb lähikümnenditel märkimisväärselt. Seetõttu oleks käesoleva määruse kohane nõue anda teavet alade kohta, kus kultiveerimismaterjal on kohalike tingimustega kohanenud, metsamajandajatele äärmiselt kasulik. Pädevatel asutustel peaks olema võimalik sellised alad (edaspidi „kasutusalad“) kindlaks määrata.

- (10) Direktiivis 1999/105/EÜ on kultiveerimismaterjali määratlemisel lähtutud selle tähtsusest seoses metsanduseesmärkide täitmisega kõikjal liidus või mõnes liidu osas, kuid kõnealuste metsanduseesmärkide suhtes on seal jäädud ebamääraseks. Selguse huvides tuleks käesoleva määruse kohaldamisalas seega loetleda eesmärgid, mille saavutamiseks on oluline kasutada kvaliteetset kultiveerimismaterjali. Kultiveerimismaterjali võib toota metsastamiseks, taasmetsastamiseks, metsamaa mitmekesistamiseks ning muul otstarbel puude istutamiseks ja otsekülviks ühel või mitmel järgmisel eesmärgil: multifunktsionaalne metsandus, puidu, biomaterjalide, biomassi või muude metsasaaduste tootmine ning metsade geneetiliste ressursside alalhoidmine.
- (11) Agrometsandus tuleks siiski käesoleva määruse kohaldamisalast välja jätta, sest seda peetakse koos täppis- ja mahepõllumajanduse, agroökoloogia ja väheintensiivsete püsirohumaadega üheks paljudest põllumajandustavadeist, mis aitavad kaitsta elurikkust, ökosüsteemi teenuseid ja maastikuelemente. Agrometsanduse elemente, eelkõige hekke, tunnustatakse mittetootlike põllumajanduslike elementidena, mis kaitsevad põllumajandusmaad ning hõlmavad seega muid eesmärke kui need, mis on sätestatud käesolevas määruses.

- (12) Uuringutest nähtub, et on ülioluline, et algmaterjali hindamisel ja heakskiitmisel tuginetaks kultiveerimismaterjali kasutamise konkreetsele eesmärgile. Lisaks mõjutab kvaliteetse kultiveerimismaterjali kasutamise eesmärki positiivselt kõnealuse kultiveerimismaterjali külvamine ja istutamine õigesse kohta. „Õigesse kohta“ külvamise ja istutamise all peetakse silmas seda, et kultiveerimismaterjal sobib geneetiliselt ja fenotüübi poolest kasvukohta, sealhulgas arvestades asjakohaseid kliimaprognoose selles kohas.
- (13) Algmaterjali heakskiitmisel peaksid pädevad asutused eristama autohtoonseid ja indigeenseid seemneallikaid või puistuid. Ettevõtjatel peaks olema võimalus kajastada seda eristust ettevõtja dokumendis.
- (14) Selleks, et tagada kultiveerimismaterjali piisav pakkumine vastuseks suurenenud nõudlusele kultiveerimismaterjali järele, on vaja kõrvaldada kõik tegelikud ja potentsiaalsed kaubandustõkked, mis võivad takistada kultiveerimismaterjali vaba liikumist liidus. Seda eesmärki on võimalik saavutada üksnes juhul, kui kultiveerimismaterjali käsitlevate liidu õigusnormidega kehtestatakse kõrgeimad võimalikud standardid.
- (15) Liidu õigusnormides, mis käsitlevad kultiveerimismaterjali turustamise eesmärgil tootmist ja turustamist, tuleks arvesse võtta praktilisi vajadusi ning neid tuleks kohaldada üksnes teatavate liikide ja nende hübriidide suhtes, mis on olulised käesoleva määruse eesmärkide saavutamiseks. Kõnealused liigid tuleks käesolevas määruses loetleda.

- (16) Käesoleva määruse eesmärk on aidata säilitada ja luua vastupanuvõimelisi metsi, taastada metsaökosüsteeme, toetada nende ökosüsteemiteenuseid ja istutada puid muul otstarbel. See saavutatakse eelkõige kvaliteetse kultiveerimismaterjali kestliku tootmise, turustamise ja jälgitavusega ning tagades, et kasutajaid teavitatakse enne kultiveerimismaterjali ostmist konkreetsetest kliima- ja ökoloogilistest tingimustest, milles vastav algmaterjal paiknes.
- (17) Tagamaks, et sertifitseeritud kultiveerimismaterjal on kohanenud selle külvamiseks või istutamiseks ettenähtud ala konkreetsete kliima- ja ökoloogiliste tingimustega, peaksid pädevad asutused hindama selle heakskiitmise menetluse käigus algmaterjali kestlikkusnäitajaid. Kõnealused kestlikkusnäitajad peaksid hõlmama kõnealuse algmaterjali kohanemist lähtepiirkonna kliima- ja ökoloogiliste tingimustega, mis hõlmavad ka sealseid biotilisi ja abiotilisi tegureid ning selle resistentsust või taluvust taimekahjustajate suhtes ning sealsete ebasoodsate kliima- ja kasvutingimuste suhtes.
- (18) Kultiveerimismaterjali parima võimaliku kvaliteedi tagamiseks tuleks seda varuda üksnes riiklikus registris registreeritud algmaterjalist. Tuleks kehtestada normid algmaterjalist kultiveerimismaterjali varumise ja kogumise kohta, et tagada sellise kultiveerimismaterjali kõrge kvaliteet ja jälgitavus. Selleks et pädevad asutused saaksid teha järelevalvet kultiveerimismaterjali varumise ja kogumise üle, peaksid ettevõtjad neid oma varumiskavatsusest eelnevalt teavitama.

- (19) Pädevad asutused peaksid algmaterjali hindama ja selle heaks kiitma. Heakskiidetud algmaterjal tuleks registreerida riiklikus registris kordumatu registriviitega ja viitega heakskiidetud üksusele.
- (20) Selleks et tagada äärmuslike ilmastiku- ja kliimatingimuste korral suurem paindlikkus kategooriasse „algallikas tuntud“ kuuluva kultiveerimismaterjali puhul, peaks pädevatel asutustel olema võimalik komisjoni heakskiidul lubada ettevõtjatel kiita heaks teatavate liikide algmaterjal, mis on ette nähtud sellesse kategooriasse kuuluva kultiveerimismaterjali tootmiseks.
- (21) Selleks et kajastada teaduse või tehnika ja kohaldatavate rahvusvaheliste standardite arengut, peaks algmaterjali heakskiitmise menetlusse olema võimalik täiendava meetodina lisada ka biokeemiliste ja molekulaarsete meetodite kasutamine.
- (22) Selleks et tagada tõhus ülevaade kogu liidus toodetavast ja turustatavast kultiveerimismaterjalist ning sellega seotud läbipaistvus, peaks iga liikmesriik looma ja avaldama oma territooriumil heaks kiidetud eri liikide ja nende hübriidide algmaterjali elektroonilise riikliku registri ning seda ajakohastama.

- (23) Samal põhjusel peaks komisjon iga liikmesriigi loodud riikliku registri alusel avaldama elektroonilisel kujul liidu loetelu kultiveerimismaterjali tootmiseks ette nähtud heakskiidetud algmaterjalist. See liidu loetelu peaks hõlmama teavet algmaterjali kohta, mis sisaldab geneetiliselt muundatud organismi või koosneb sellest, sealhulgas juhul, kui kõnealune organism on toodetud teatavate uute genoomikameetodite abil.
- (24) Pädevad asutused peaksid andma heakskiidetud algmaterjalist saadud kultiveerimismaterjali kohta välja põhitunnistuse. Põhitunnistus peaks tagama kultiveerimismaterjali tuvastamise, sisaldama teavet selle päritolukoha kohta ning andma kasutajatele ja kultiveerimismaterjali ametliku kontrolli eest vastutavatele pädevatele asutustele kõige asjakohasemat üksikasjalikku teavet. Põhitunnistuse peaks saama anda välja elektroonilisel kujul.
- (25) Iga liikmesriik peaks koostama väljastatud põhitunnistuste riikliku loetelu ja seda ajakohastama ning tegema selle kättesaadavaks komisjonile ja kõigi teiste liikmesriikide pädevatele asutustele.

- (26) Tuleks lubada sertifitseerida ja turustada üksnes sellist kultiveerimismaterjali, mis on varutud heakskiidetud algmaterjalist. Pädevad asutused peaksid kultiveerimismaterjali sertifitseerima „algallikas tuntud“, „valitud“, „kvalifitseeritud“ või „katsetatud“ materjalina ning selle turustamisel tuleks viidata asjaomasele nimetatud kategooriale. Läbipaistvuse tagamiseks, ettevõtjate jaoks kogu liidus võrdsete tingimuste loomiseks ja siseturu terviklikkuse kaitsmiseks tuleks kultiveerimismaterjali kategooriate „algallikas tuntud“, „valitud“, „kvalifitseeritud“ ja „katsetatud“ puhul kohaldada ühtseid tootmis- ja turustamisnõudeid.
- (27) Algmaterjal, mis on ette nähtud kultiveerimismaterjali tootmiseks metsade geneetiliste ressursside alalhoidmise eesmärgil, erineb algmaterjalist, mis on ette nähtud kultiveerimismaterjali tootmiseks ärielistel eesmärkidel, kuna nende kahe algmaterjali tüübi suhtes kohaldatakse erinevaid valikukriteeriume. Seepärast peaks olema võimalik anda ettevõtjatele teatavatel tingimustel luba kiita heaks algmaterjal, mis on ette nähtud kultiveerimismaterjali tootmiseks metsade geneetiliste ressursside alalhoidmise eesmärgil. Loa saanud ettevõtjad peaksid sellise algmaterjali heaks kiitma vastavalt käesolevas määruses sätestatud nõuetele ja viitega heakskiidetud üksusele ning edastama heakskiidetud üksuse andmed pädevale asutusele. Kõnealuse algmaterjali riiklikku registrisse kandmise otsuse peaks tegema asjaomase liikmesriigi pädev asutus.

- (28) Kategooria „algallikas tuntud“ kujutab endast kultiveerimismaterjali turustamiseks nõutavat miinimumstandardit, sest nimetatud kategooria kultiveerimismaterjali tootmiseks ette nähtud algmaterjali ei ole fenotüübi alusel valitud või on seda tehtud vaid vähesel määral. Jälgitavuse tagamiseks peaks ettevõtja registreerima kultiveerimismaterjali kogumise allikaks oleva algmaterjali asukoha ehk teisisõnu selle lähtekoha. Kõnealuse algmaterjali päritolukoht tuleks märkida, kui see on teada. See on koosõlas OECD metsaseemne ja -istikute kavaga ning direktiivi 1999/105/EÜ kohaldamisel saadud kogemustega.
- (29) Direktiivi 1999/105/EÜ kohaldamisel saadud kogemuste põhjal ja võttes arvesse OECD metsaseemne ja -istikute kava, peaks pädev asutus hindama kategooriasse „valitud“ kuuluva kultiveerimismaterjali tootmiseks ette nähtud algmaterjali. Hindamine peaks põhinema kõnealuse algmaterjali omaduste vaatlusel ja selles tuleks arvesse võtta sellest algmaterjalist varutud kultiveerimismaterjali kasutamise konkreetset eesmärki. Tuleks tagada nimetatud kategooria materjali üldine kvaliteet. Paljunduspopulatsioon peaks olema vähemalt teataval määral ühtlane.

- (30) Kategooriasse „kvalifitseeritud“ kuuluva kultiveerimismaterjali tootmiseks peaks ettevõtja valima ristamiskavas kasutatava algmaterjali komponendid välja isendi tasandil, lähtudes nende silmapaistvatest omadustest, näiteks seoses puidutootmisega või kohalike kliima- ja ökoloogiliste tingimustega kohanemisega. Pädev asutus peaks kõnealuse algmaterjali komponentide koosseisu ja kavandatud ristamiskava, samuti istutusskeemi, eraldamistingimused ja asukoha heaks kiitma. See on oluline, tagamaks kooskõla OECD metsaseemne ja -istikute kava raames kohaldatavate rahvusvaheliste standarditega ning võtmaks arvesse direktiivi 1999/105/EÜ kohaldamisel saadud kogemusi.
- (31) Kategooriasse „katsetatud“ kuuluva kultiveerimismaterjali tootmiseks ette nähtud algmaterjali suhtes tuleks kohaldada võimalikult rangeid nõudeid. Kultiveerimismaterjali paremust tuleks hinnata, võrreldes seda ühe või soovitatavalt mitme heakskiidetud või eelnevalt valitud standardiga. Kõnealused standardid tuleks kindlaks määrata lähtuvalt asjaomase kategooriasse „katsetatud“ kuuluva kultiveerimismaterjali kasutusotstarbest. Pärast algmaterjali komponentide valimist tuleks kultiveerimismaterjali paremust tõendada võrdluskatsetega või hinnanguga, mis antakse valitud algmaterjali geneetiliste elementide alusel. Sellesse protsessi tuleks kaasata pädevat asutust. Pädev asutus peaks kiitma heaks algmaterjali jaoks heakskiidu saamiseks tehtavad katseplaanid ja katsed, kontrollima ettevõtja esitatud dokumente ning kiitma heaks kas kultiveerimismaterjali paremuse kindlakstegemise katsete või geneetilise hindamise tulemused. Pädev asutus peaks kõnealuste ülesannete täitmisel püüdma tagada kooskõla OECD metsaseemne ja -istikute kava raames kohaldatavate ning muude rahvusvaheliste standarditega ning võtma arvesse direktiivi 1999/105/EÜ kohaldamisel saadud kogemusi.

- (32) Kategooriasse „katsetatud“ kuuluva kultiveerimismaterjali tootmiseks ette nähtud algmaterjali hindamiseks kulub keskmiselt kümme aastat. Selleks, et tagada sellesse kategooriasse kuuluva kultiveerimismaterjali kiirem turulepääs ajal, mil algmaterjali hindamine veel kestab, peaks liikmesriikidel olema võimalik algmaterjali kasutamine kuni kümneks aastaks ajutiselt heaks kiita. Selline heakskiit tuleks anda üksnes juhul, kui geneetilise hindamise või võrdluskatsete esialgsetest tulemustest nähtub, et algmaterjal vastab katsete lõppedes käesoleva määruse nõuetele. Heakskiidu jätkuva asjakohasuse tagamiseks tuleks need tulemused hiljemalt kümne aasta pärast uuesti läbi vaadata.
- (33) Turustatava kultiveerimismaterjali vastavust kategooriate „algallikas tuntud“, „valitud“, „kvalifitseeritud“ ja „katsetatud“ nõuetele tuleks tõendada ametliku etiketiga. Enne turustamist või otse kasutamist ja kuni ametliku etiketi väljastamiseni peaks varutud kultiveerimismaterjalil olema jälgitavuse tagamiseks ajutine etikett.
- (34) Lisaks ametlikule etiketile peaksid ettevõtjad andma välja ka ettevõtja dokumendi. See peaks sisaldama kogu ametlikul etiketil olevat teavet ja lisateavet. See on vajalik, et teavitada kasutajat kultiveerimismaterjalist võimalikult põhjalikult ja registreerida see teave kõige tõhusamal viisil.

- (35) Geneetiliselt muundatud kultiveerimismaterjal tuleks turustada üksnes juhul, kui see on inimeste tervisele ja keskkonnale ohutu ning kui seda on lubatud kasutada kultiveerimiseks vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2001/18/EÜ⁵ või määrusele (EÜ) nr 1829/2003⁶ ning kui kõnealune kultiveerimismaterjal kuulub kategooriasse „katsetatud“. Teatavate uute genoomikameetodite abil saadud kultiveerimismaterjali peaks olema võimalik turustada üksnes juhul, kui see vastab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2026/...⁷⁺ nõuetele ja kui see kultiveerimismaterjal kuulub kategooriasse „katsetatud“.
- (36) Ametlik etikett peaks sisaldama teavet algmaterjali kohta, mis sisaldab geneetiliselt muundatud organismi või koosneb sellest, sealhulgas juhul, kui kõnealune organism on toodetud teatavate uute genoomikameetodite abil.

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. märtsi 2001. aasta direktiiv 2001/18/EÜ geneetiliselt muundatud organismide tahtliku keskkonda viimise kohta ja nõukogu direktiivi 90/220/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (EÜT L 106, 17.4.2001, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2001/18/oj>).

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. septembri 2003. aasta määrus (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta (ELT L 268, 18.10.2003, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2003/1829/oj>).

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määrus (EL) .../..., milles käsitletakse teatavate uute genoomikameetodite abil saadud taimi ning nendest saadud tooteid ning millega muudetakse määrust (EL) 2017/625 (ELT L, ..., ELI: ...).

⁺ ELT: palun sisestada teksti dokumendis ST 17037/25 sisalduva uusi genoomikameetodeid käsitleva määruse (2023/0226(COD)) number ning esitada joonealuses märkuses kõnealuse määruse number, vastuvõtmise kuupäev ja avaldamisviide.

- (37) Selleks, et tagada siseturu tõrgeteta toimimine ja võrdsed tingimused, tuleks kehtestada teatavad nõuded seoses ettevõtjate kohustusega tagada kultiveerimismaterjali jälgitavus ja tuvastamine kõigis tootmis- ja turustamisetappides ning ettevõtjate suhtes tuleks kohaldada ametlikku kontrolli. Enne kui ettevõtjatele usaldatakse kõik või teatavad kultiveerimismaterjali tootmiseks ja turustamiseks vajalikud toimingud pädeva asutuse ametliku järelevalve all, peaks neil olema pädeva asutuse luba. Tuleks sätestada õigusnormid, mis käsitlevad sellise loa andmist, kehtetuks tunnistamist või muutmist ning ametliku järelevalve tegemist pädevate asutuste poolt.
- (38) Eelkõige peaks pädevatel asutustel olema võimalik lubada ettevõtjatel ametliku järelevalve all välja anda ja trükkida ametlikku etiketti teatavate kultiveerimismaterjali liikide ja kategooriate jaoks. See suurendab ettevõtjate paindlikkust seoses asjaomase kultiveerimismaterjali hilisema turustamisega. Ettevõtjatel peaks siiski olema lubatud alustada ametliku etiketi väljaandmist ja trükkimist alles siis, kui on leitud, et kultiveerimismaterjal vastab kohaldatavatele nõuetele. Kõnealune luba on vajalik seepärast, et tegemist on ametliku etiketiga ning kultiveerimismaterjali kasutajatele tuleb tagada kõrgeimad võimalikud kvaliteedistandardid.

- (39) Kui teatavad liigid ja nende hübriidid ei kuulu käesoleva määruse meetmete reguleerimisalasse, võivad liikmesriigid selliste liikide ja hübriidide ning oma territooriumi suhtes võtta samaväärseid või rangemaid või leebemaid meetmeid.
- (40) Selleks, et tagada läbipaistvus ja tõhusam kontroll kultiveerimismaterjali tootmise ja turustamise üle, tuleks ettevõtjad registreerida registrites, mille liikmesriigid on loonud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2016/2031⁸. See on vajalik ettevõtjate ametliku registri nõuetekohase toimimise tagamiseks ja topeltregistreerimise ärahoidmiseks. Suur osa käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvatest ettevõtjatest kuulub määruse (EL) 2016/2031 kohase ettevõtjate ametliku registri kohaldamisalasse.
- (41) Enne kultiveerimismaterjali üleandmist peaksid ettevõtjad hõlbustama oma kultiveerimismaterjali potentsiaalsete kasutajate juurdepääsu olemasolevale teabele kultiveerimismaterjali konkreetsetesse kliima- ja ökoloogilistesse tingimustesse sobivuse kohta, et võimaldada kasutajatel valida kavandatud asukohas kavandatud kasutuseks kõige sobivam kultiveerimismaterjal.

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 2016. aasta määrus (EL) 2016/2031, mis käsitleb taimekahjustajatevastaseid kaitsemeetmeid, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EL) nr 228/2013, (EL) nr 652/2014 ja (EL) nr 1143/2014 ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 69/464/EMÜ, 74/647/EMÜ, 93/85/EMÜ, 98/57/EÜ, 2000/29/EÜ, 2006/91/EÜ ja 2007/33/EÜ (ELT L 317, 23.11.2016, lk 4, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/2031/oj>).

- (42) Kategooriasse „algallikas tuntud“ või „valitud“ kuuluva kultiveerimismaterjali tootmiseks ette nähtud algmaterjali puhul peaksid liikmesriigid piiritlema asjaomaste liikide jaoks lähtepiirkonnad, et määrata kindlaks piisavalt ühetaoliste ökoloogiliste tingimustega alad või alade rühmad, mis sisaldavad sarnase fenotüübi või sarnaste geneetiliste omadustega algmaterjali. See on vajalik, kuna sellisest algmaterjalist toodetud kultiveerimismaterjali turustamisel tuleb viidata nendele lähtepiirkondadele.
- (43) Tuleks kehtestada sätteid, milles käsitletakse, kuidas koostada ja ajakohastada üht või mitut puuliiki käsitlevaid erandolukorra kavu, mille liikmesriigid saavad kehtestada, et tagada oma valmisolek ja suutlikkus luua piisava kultiveerimismaterjali varu selliste alade taasmetsastamiseks, mida mõjutavad äärmuslikud ilmastikunähtused, põlengud, haigused, taimekahjustajapuhangud, katastroofid või muud negatiivsed sündmused. Tuleks kehtestada normid kõnealuste erandolukorra kavade sisu kohta, et tagada tulemuslike ennetavate meetmete võtmine selliste ilmnedu võivate riskide vastu. Samuti peaks olema võimalik kohandada erandolukorra kavade sisu vastavalt liikmesriikide territooriumil valitsevatele konkreetsetele kliima- ja ökoloogilistele tingimustele. Need võimalused peaksid kajastama ka üldisi valmisolekumeetmeid, mida liikmesriigid võtavad vabatahtlikult Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusega nr 1313/2013/EL⁹ loodud liidu elanikkonnakaitse mehhanismi kohaselt.

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta otsus nr 1313/2013/EL liidu elanikkonnakaitse mehhanismi kohta (ELT L 347, 20.12.2013, lk 924, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2013/1313/oj>).

- (44) Selleks, et tagada kultiveerimismaterjali jälgitavus, tuleks seda kõigis tootmis- ja turustamisetappides hoida eraldi partiidena nii, et viidatakse individuaalsetele heakskiidetud üksustele ja põhitunnistusele, kui see on välja antud. Läbipaistvuse ja jälgitavuse huvides tuleks kultiveerimismaterjali iga partii tuvastada partii koodiga ja põhitunnistuse väljastamisel põhitunnistuse koodiga.
- (45) Turustada tuleks üksnes seemneid, mis vastavad teatavatele kvaliteedistandarditele. Need tuleks märgistada ja neid tuleks turustada üksnes suletud pakendites, mis on pitseeritud, et neid oleks võimalik nõuetekohaselt tuvastada, tagada nende kvaliteet ja jälgitavus ning vältida kelmusi ja pettusi.
- (46) Perioodidel, mil teatavatelt liikidelt piisavate kultiveerimismaterjali varude varumine on ajutiselt keeruline, peaks teatavatel tingimustel olema võimalik ajutiselt heaks kiita algmaterjali või kultiveerimismaterjali, mis vastab leebematele kvaliteedinõuetele. Leebemad nõuded peaksid hõlmama sellise algmaterjali heakskiitmist, mis on ette nähtud eri kategooriate kultiveerimismaterjali tootmiseks või leebematele kvaliteedinõuetele vastava kultiveerimismaterjali turustamiseks. See on vajalik selleks, et tagada paindlik käsitus aladel, mida mõjutavad ebasoodsad tingimused, ja hoida ära häireid kultiveerimismaterjali siseturul.

- (47) Selleks, et ühtlustada kultiveerimismaterjaliga seotud ametliku kontrolli ja muude ametlike toimingute tegemist kogu liidus, tuleks kehtestada normid, mis käsitlevad selliste ülesannete eest vastutavate pädevate asutuste määramist ja neile esitatavaid nõudeid ning selliste ülesannete täitmist ja võimalikku delegeerimist.
- (48) Komisjoni ekspertidel peaks olema võimalik teha liikmesriikides kontrolle, sealhulgas auditeid, et kontrollida asjaomaste liidu õigusaktide kohaldamist ja riikliku kontrollisüsteemi toimimist ja pädevate asutuste tegevust.
- (49) Selleks, et tagada hea halduse põhimõtted ja üldsuse usaldus, peaksid pädevate asutuste tehtavad ametlikud kontrollid olema väga läbipaistvad. Selleks peaksid nad tegema üldsusele kättesaadavaks, sealhulgas internetis avaldamise kaudu, asjakohase teabe ametlike kontrollide korralduse ja tegemise kohta, sealhulgas asjakohasel juhul ametlike kontrollide liigi ja arvu, nõuete rikkumise juhtumite, võetud meetmete ja määratud karistuste kohta.

- (50) Kultiveerimismaterjali tuleks kolmandatest riikidest importida üksnes juhul, kui on kindlaks tehtud, et see vastab nõuetele, mis on samaväärsed liidus toodetava ja turustatava kultiveerimismaterjali suhtes kohaldatavate nõuetega. See on vajalik selle tagamiseks, et imporditud kultiveerimismaterjal oleks liidus toodetud kultiveerimismaterjaliga võrreldes sama kvaliteetne. Selline käsitus tagab mitte ainult imporditud kultiveerimismaterjali vastavuse liidu nõuetele, vaid ka selle soodsa mõju geneetilisele mitmekesisusele ja kestlikkusele.
- (51) Äärmuslikud ilmastiku- ja kliimatingimused võivad põhjustada ühes või mitmes liikmesriigis kultiveerimismaterjali nappust, mida ei saa lahendada teised liikmesriigid või kolmandad riigid, kelle puhul on samaväärsus kindlaks tehtud. Seepärast tuleks kõnealustel erandjuhtudel lubada kõnealustel liikmesriikidel teatavatel tingimustel ajutiselt importida kultiveerimismaterjali muudest kolmandatest riikidest kui need, mille puhul samaväärsus on kindlaks tehtud. Kõnealuste tingimuste hindamisel peaks komisjon võtma arvesse ka asjaomaste liikmesriikide erivajadusi, näiteks seoses asjaomase kultiveerimismaterjali päritolukohaga ja geneetiliste omadustega.

- (52) Kolmandast riigist kultiveerimismaterjali liitu importimisel peaks asjaomane ettevõtja eelnevalt teavitama asjaomast pädevat asutust kultiveerimismaterjali impordist Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/625¹⁰ kohaselt loodud ametliku kontrolli teabehaldussüsteemi (IMSOC) kaudu. Lisaks peaks imporditud kultiveerimismaterjaliga olema kaasas OECD sertifikaat või päritolukohaks oleva kolmanda riigi välja antud samaväärne ametlik sertifikaat ning kõnealuse kolmanda riigi ettevõtja esitatud üksikasjalikud andmed asjaomase kultiveerimismaterjali kohta. Kõnealusele kultiveerimismaterjalile tuleks kinnitada OECD etikett või samaväärne ametlik etikett, kuna see on vajalik, et tagada kõnealuse kultiveerimismaterjali kasutajatele teadlik valik ja hõlbustada pädevatel asutustel asjakohaste ametlike kontrollide tegemist.

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2017. aasta määrus (EL) 2017/625, mis käsitleb ametlikku kontrolli ja muid ametlikke toiminguid, mida tehakse eesmärgiga tagada toidu- ja söödaalaste õigusnormide ning loomatervise ja loomade heaolu, taimetervise- ja taimekaitsevahendite alaste õigusnormide kohaldamine, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EÜ) nr 999/2001, (EÜ) nr 396/2005, (EÜ) nr 1069/2009, (EÜ) nr 1107/2009, (EL) nr 1151/2012, (EL) nr 652/2014, (EL) 2016/429 ja (EL) 2016/2031, nõukogu määruseid (EÜ) nr 1/2005 ja (EÜ) nr 1099/2009 ning nõukogu direktiive 98/58/EÜ, 1999/74/EÜ, 2007/43/EÜ, 2008/119/EÜ ja 2008/120/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EÜ) nr 854/2004 ja (EÜ) nr 882/2004, nõukogu direktiivid 89/608/EMÜ, 89/662/EMÜ, 90/425/EMÜ, 91/496/EMÜ, 96/23/EÜ, 96/93/EÜ ja 97/78/EÜ ja nõukogu otsus 92/438/EMÜ (ametliku kontrolli määrus) (ELT L 95, 7.4.2017, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/625/oj>).

- (53) Selleks, et jälgida käesoleva määruse mõju ja võimaldada komisjonil hinnata kehtestatud meetmeid, peaksid liikmesriigid esitama iga viie aasta järel aruande, milles tehakse teatavaks sertifitseeritud kultiveerimismaterjali aastakogused kategooriate kaupa, vastuvõetud erandolukorra kavade arv, olemasolevad ja asjakohased veebisaidid ning istutusjuhendid, samuti kolmandast riigist imporditud kultiveerimismaterjali kogused perekondade ja liikide kaupa ning määratud karistused ja registreeritud ettevõtjate arv.
- (54) Selleks, et kohandada käesolevat määrust ökoloogiliste muutustega, eelkõige kliimamuutustest tingitud puuliikide vahetumisega ja nende levila nihkumisega, ning kajastada teaduslike või tehniliste teadmiste arengut, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte käesoleva määruse muutmiseks, lisades käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate liikide loetellu puuliike või neid sealt välja jättes, sõltuvalt sellest, kas need vastavad teatavatele kriteeriumidele või lakkavad neile vastamast.

- (55) Selleks, et kajastada teaduslike või tehniliste teadmiste ning OECD metsaseemne ja -istikute kava ja muude kohaldatavate rahvusvaheliste standardite arengut, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta nõudeid, mis käsitlevad kategooriatesse „algallikas tuntud“, „valitud“, „kvalifitseeritud“ ja „katsetatud“ kuuluva kultiveerimismaterjali tootmiseks ette nähtud algmaterjali heakskiitmist, ning kategooriaid, mille alusel eri tüüpi algmaterjalist saadud kultiveerimismaterjali saab turustada.
- (56) Selleks, et kajastada teaduslike või tehniliste teadmiste arengut, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada käesolevat määrust teatavate nõuete sätestamisega käesoleva määrusega hõlmatud puuliikide (v.a nende hübriidid) seemneühikute partiide kohta, selliste liikide ja nende hübriidide taimeosade kohta, juurtega või juurteta varrepistikute abil paljundatava *Populus* spp. välise kvaliteedi standardite kohta, käesoleva määrusega hõlmatud puuliikide ja nende hübriidide istutusmaterjali kohta ning istutusmaterjali kohta, mida turustatakse lõppkasutajatele eripäraste ökoloogilis-kliimatiliste tingimustega piirkondades.

- (57) Selleks, et tagada erandolukorra kavade koostamisel ja rakendamisel selgus ja ühtlustatud käsitus, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada käesolevat määrust, määrates kindlaks elemendid, mida võib lisada käesoleva määruse kohasesse erandolukorra kavasse.
- (58) Selleks, et suurendada ettevõtjatele loa andmise süsteemi ja pädevate asutuste tehtava ametliku järelevalve usaldusväärsust, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada käesolevat määrust, kehtestades korra, mille alusel ettevõtja esitab loataotluse ja kinnitatakse vastavus kohaldatavatele nõuetele.

- (59) Selleks, et täita komisjoni 9. märtsi 2021. aasta teatise „Digikompass 2030: Euroopa tee digikümnendil“ eesmärk muuta digitehnoloogiale üleminek inimeste ja ettevõtjate jaoks toimivaks ning et võtta arvesse tehnika arengut teenuste digiteerimise vallas, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada käesolevat määrust, kehtestades normid selliste põhitoimingute digitaalse registreerimise kohta, mis on seotud algmaterjali heakskiitmise ja kultiveerimismaterjali tootmise nõuete kontrollimisega, mille tulemusel antakse välja põhitudunnistused, ametlikud etiketid ja ettevõtja dokumendid, ning kõiki liikmesriike ja komisjoni ühendava keskse platvormi loomise kohta.
- (60) On eriti oluline, et komisjon viiks delegeeritud õigusaktidega seotud ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ning et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes¹¹ sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, kus arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

¹¹ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

- (61) Proportsionaalse käsituse tagamiseks ei peaks väikeste seemnekoguste turustamisel olema vaja täita teatavaid nõudeid. Selleks, et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused, et määrata kindlaks, mis on iga liigi puhul väike kogus, mis annab õiguse kõnealuste liikide puhul teatavaid turustusnõudeid mitte täita.
- (62) Selleks, et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused ja tagada, et loa saanud ettevõtjad kiidavad metsade geneetiliste ressursside alalhoidmise eesmärgil kultiveerimismaterjali tootmiseks ette nähtud algmaterjali heaks korrektselt ja sidusalt, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused seoses konkreetsete tingimustega, mille alusel hinnata, kas ettevõtjatel on õigus saada luba algmaterjali heakskiitmiseks, ning tingimustega, mille alusel edastatakse heakskiidetud üksuse andmed pädevale asutusele.
- (63) Selleks, et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused ja lahendada ajutised raskused kultiveerimismaterjali üldisel tarnimisel, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused, et anda ühele või mitmele liikmesriigile luba ajutiselt lubada turustada kultiveerimismaterjali, mis vastab käesolevas määruses sätestatud nõuetest leebematele nõuetele või on saadud algmaterjalist, mis vastab käesolevas määruses sätestatud nõuetest leebematele nõuetele.

- (64) Selleks, et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused ning hõlbustada põhitunnistuste tunnustamist ja kasutamist, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused, et võtta vastu põhitunnistuse sisu ja näidis ning kehtestada normid korra ja tehniliste nõuete kohta, millega tagatakse täpsete ja usaldusväärsete põhitunnistuste väljaandmine ning välditakse kelmuse- ja pettuseohtu, samuti kord, mida tuleb järgida põhitunnistuste kehtetuks tunnistamisel ja asendustunnistuste väljaandmisel, normid põhitunnistuste tõestatud ära kirjade väljastamise kohta ning normid elektrooniliste tunnistuste väljaandmise ja elektrooniliste allkirjade kasutamise kohta.
- (65) Selleks, et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused ning kultiveerimismaterjali märgistamiseks ja selle kohta teabe esitamiseks ühtlustatud raamistik, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused, et kehtestada kõigi või konkreetsete kultiveerimismaterjali kategooriate jaoks ametliku etiketi ja ettevõtja dokumendi vorming, suurus, kuju ja värvus. Värvuse kindlaksmääramisel peaks komisjon võtma arvesse OECD metsaseemne ja -istikute kava norme ja reegleid. Liikmesriikidel peaks olema lubatud kohaldada värvust käsitlevaid norme nii, nagu nad asjakohaseks peavad.

- (66) Selleks, et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused ja kajastada kultiveerimismaterjali sektori digiteerimisega seotud arengut, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused elektrooniliste põhitunnistuste, elektrooniliste ametlike etikettide ja elektrooniliste ettevõtja dokumentide väljaandmise tehnilise korra kehtestamiseks.
- (67) Selleks, et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused ja kategooriasse „algallikas tuntud“ kuuluva algmaterjali heakskiitmine ettevõtjate poolt, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused teatavatel tingimustel sellise heakskiidu andmiseks.
- (68) Selleks, et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused ja erandi, mille kohaselt antakse kategooriasse „katsetatud“ kuuluva kultiveerimismaterjali tootmiseks ette nähtud algmaterjalile ajutine heakskiit, nõuetekohane kasutamine, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused, et määrata kindlaks kultiveerimismaterjali ühikute maksimaalne arv ja maksimaalne pindala, mille suhtes võib sellist heakskiitu kohaldada.

- (69) Selleks, et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused otsustamaks ajutiste katsete korraldamise üle, eesmärgiga leida paremaid alternatiive käesoleva määruse nõuetele, mis on seotud algmaterjali hindamise ja heakskiitmise ning kultiveerimismaterjali tootmise ja turustamisega.
- (70) Selleks, et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, võimaldades samal ajal rakendada kultiveerimismaterjali tootmise ja turustamise suhtes riiklikke või piirkondlikke käsitusi, ning et parandada asjaomase kultiveerimismaterjali kvaliteeti, kaitsta keskkonda või aidata kaasa elurikkuse kaitsele ja metsaökosüsteemide taastamisele, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused, et lubada liikmesriikidel teatavatel tingimustel võtta vastu rangemaid või täiendavaid nõudeid algmaterjali heakskiitmiseks ja kultiveerimismaterjali tootmiseks, piirata kategooriasse „algallikas tuntud“ kuuluva kultiveerimismaterjali tootmiseks ette nähtud algmaterjali heakskiitmist või keelata lõppkasutajale teatava kultiveerimismaterjali turustamine külvamiseks või istutamiseks kogu oma territooriumil või selle osal, kui kõnealune kultiveerimismaterjal ei ole asjaomase liikmesriigi ökoloogiliste metsandustingimuste ja asjakohaste eesmärkide jaoks sobiv.

- (71) Selleks, et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisolulused otsustamiseks, et konkreetsete perekondade, liikide või kategooriate, ja kui see on asjakohane, teatavat tüüpi algmaterjalist või konkreetsest lähtepiirkonnast saadud kultiveerimismaterjal, mis on toodetud kolmandas riigis, vastab nõuetele, mis on samaväärsed liidus toodetud ja turustatava kultiveerimismaterjali suhtes kohaldatavate nõuetega.
- (72) Selleks, et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisolulused, et sätestada ühtne praktiline kord ametliku kontrolli tegemiseks, et kontrollida kultiveerimismaterjali käsitlevate normide järgimist.
- (73) Selleks, et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisolulused, et määrata kindlaks sellise aruande tehniline vorming, muu hulgas seoses niisuguste andmete digitaalse esitamise ja töötlemisega, mille liikmesriigid esitavad komisjonile ning mis hõlmavad sertifitseeritud kultiveerimismaterjali aastakoguseid kategooriate kaupa, vastuvõetud erandolukorra kavade arvu, olemasolevaid ja asjakohaseid veebisaite ning istutusjuhendeid, samuti kolmandast riigist imporditud kultiveerimismaterjali koguseid perekondade ja liikide kaupa ning teavet määratud karistuste kohta ja registreeritud ettevõtjate arvu kohta.

- (74) Komisjonile käesoleva määrusega antud rakendamisolitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011¹².
- (75) Kogu liidus tuleks lubada turustada üksnes hea tervisega kultiveerimismaterjali. Käesoleva määruse kohaselt turustatav kultiveerimismaterjal peaks vastama ka normidele, mis on ette nähtud määruse (EL) 2016/2031 asjakohastes sätetes, milles käsitletakse liidu karantiinseid taimekahjustajaid, kaitstavate piirkondade karantiinseid taimekahjustajaid ja liidu reguleeritud mittekarantiinseid taimekahjustajaid, ning kõnealuse määruse artikli 30 lõike 1 kohaselt vastu võetud meetmetele.
- (76) Kvaliteeti halvendavad taimekahjustajad on taimekahjustajad, mille suhtes ei kohaldata määrust (EL) 2016/2031. Need võivad esineda kultiveerimismaterjali tootmise ajal ja siis, kui kultiveerimismaterjali säilitatakse pikka aega liigse niiskuse tingimustes. Seepärast peaks nende sisaldus turustatavas kultiveerimismaterjalis olema nii väike, et see ei kahjustaks kultiveerimismaterjali kvaliteeti.
- (77) Selleks, et parandada kultiveerimismaterjali käsitlevate normide kooskõla määruse (EL) 2016/2031 normidega taimepasside kohta, tuleks lubada kombineerida kultiveerimismaterjali ametlikku etiketti taimepassiga.

¹² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

- (78) Kultiveerimismaterjali sektori eripära tõttu on asjakohane kehtestada käesolevas määruses eraldiseisvad sätted kultiveerimismaterjali ametliku kontrolli kohta. Selleks, et tagada kultiveerimismaterjali ametliku kontrolli järjepidev kohaldamine kõigis liikmesriikides, luua koostoime ametlike kontrollide süsteemiga sarnastes sektorites, eelkõige taimetervise valdkonnas, ning võimaldada liikmesriikidel kasutada kultiveerimismaterjali käsitlevate normide täitmise kontrollimiseks olemasolevaid vahendeid, nagu IMSOC, tuleks vajaduse korral lisaks määruse (EL) 2017/625 asjakohastele sätetele kohaldada käesoleva määruse sätteid ametliku kontrolli kohta.
- (79) Ollakse arusaamisel, et liikmesriikide pädevad asutused, kellele on usaldatud käesolevast määrusest tulenevate ülesannete täitmine, võivad olla ka määruse (EL) 2017/625 artikli 4 kohaselt määratud pädevad asutused, kes vastutavad seega ametliku kontrolli ja muude ametlike toimingute korraldamise eest muudes valdkondades.
- (80) Määrusi (EL) 2016/2031 ja (EL) 2017/625 tuleks seetõttu vastavalt muuta.
- (81) Õiguskindluse ja selguse huvides tuleks direktiiv 1999/105/EÜ kehtetuks tunnistada.

- (82) Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt tagada ühtlustatud käsitus seoses kultiveerimismaterjali tootmise ja turustamisega, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab seda toime, keerukuse ja rahvusvahelise mõju tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale. Sellest lähtuvalt kehtestatakse käesoleva määrusega vajaduspõhiselt erandid ja konkreetsed nõuded teatavat tüüpi kultiveerimismaterjali ja ettevõtjate jaoks.
- (83) Kuna asjaomased pädevad asutused ja ettevõtjad vajavad käesolevas määruses sätestatud uute nõuetega kohanemiseks aega ja ressursse, tuleks käesolevat määrust kohaldada alates ... [kuupäev, mil möödub viis aastat käesoleva määruse jõustumise kuupäevast].
- (84) Selleks et vältida liidus kultiveerimismaterjali tootmise ja turustamise häireid, tuleks kooskõlas direktiiviga 1999/105/EÜ või riigisiseste õigusnormidega enne ... [viis aastat pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva] toodetud kultiveerimismaterjali lubada jätkuvalt turustada kuni vastavate varude ammendumiseni. Samal põhjusel tuleks lubada jätkata direktiivi 1999/105/EÜ kohaselt toodetud kultiveerimismaterjali turustamist kõnealuse direktiivi kohaselt välja antud põhitunnistusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I peatükk

Üldsätted

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesolevas määruses sätestatakse normid, millega reguleeritakse kultiveerimismaterjali turustamise eesmärgil tootmist ja turustamist.

Eelkõige sätestatakse käesolevas määruses nõuded, mis käsitlevad kultiveerimismaterjali tootmiseks ette nähtud algmaterjali päritolukohta ning sellise algmaterjali heakskiitmist ja registreerimist, kultiveerimismaterjali jälgitavust, ametlikku kontrolli, kultiveerimismaterjali kategooriaid, kultiveerimismaterjali tuvastamisandmeid ja kvaliteeti, sertifitseerimist, märgistamist, pakendamist, importi, ettevõtjaid ja riiklikke erandolukorra kavasad.

Artikkel 2

Kohaldamisala ja eesmärgid

1. Käesolevat määrust kohaldatakse I lisa loetletud puuliikide ja nende hübriidide hulka kuuluva kultiveerimismaterjali turustamise eesmärgil tootmise ja turustamise suhtes.

Käesoleva määruse kohaldamisel käsitatakse hübriide I lisa loetletud puuliikide hübriididena, kui vähemalt üks vanemana kasutatud liik on kõnealuses lisa loetletud.

2. Käesoleva määruse eesmärk on aidata kaasa vastupanuvõimeliste metsade säilitamisele ja rajamisele ning metsaökosüsteemide taastamisele ja metsade elurikkusele ning toetada metsaökosüsteemiteenuseid ja muul otstarbel puude istutamist, eelkõige järgmise kaudu:
 - a) kvaliteetse kultiveerimismaterjali kestlik tootmine, turustamine ja jälgitavus liidus;
 - b) kultiveerimismaterjali siseturu nõuetekohane toimimine;
 - c) puidu, biomaterjalide, biomassi ja muude metsasaaduste kestliku tootmise toetamine;
 - d) metsade geneetiliste ressursside alalhoidmise toetamine;
 - e) kultiveerimismaterjali panus kliimamuutuste leevendamisse, metsade kliimamuutustega kohanemisse ja mullaerosiooni vastasesse kaitsesse.
3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 31 vastu delegeeritud õigusakte I lisa esitatud loetelu muutmiseks, lähtuvalt
 - a) ökoloogilistest muutustest, sealhulgas kliimamuutuste tõttu puuliikide vahetumisest ja nende levila nihkumisest;

b) teaduslike või tehniliste teadmiste arengust.

Kõnealuste delegeeritud õigusaktidega lisatakse I lisa loetellu puuliigid üksnes juhul, kui need vastavad ühele või mitmele järgmistest kriteeriumidest:

- a) need hõlmavad märkimisväärset ala ja nende arvele langeb märkimisväärne osa kultiveerimismaterjali tootmise majanduslikust väärtusest liidus;
- b) neid turustatakse kultiveerimismaterjalina vähemalt kahes liikmesriigis või
- c) neid peetakse oluliseks kliimamuutustega kohanemise ja metsade geneetiliste ressursside alalhoidmise seisukohast.

Kõnealuste delegeeritud õigusaktidega jäetakse I lisa loetelust välja puuliigid, mis ei vasta enam ühelegi käesoleva lõike teises lõigus sätestatud kriteeriumile.

4. Käesolevat määrust ei kohaldata järgmise materjali suhtes:

- a) seemned ja muu taimne paljundusmaterjal, mis on hõlmatud nõukogu direktiividega 66/401/EMÜ¹³, 66/402/EMÜ¹⁴, 68/193/EMÜ¹⁵, 2002/53/EÜ¹⁶, 2002/54/EÜ¹⁷, 2002/55/EÜ¹⁸, 2002/56/EÜ¹⁹, 2002/57/EÜ²⁰, 2008/72/EÜ²¹ ja 2008/90/EÜ²²;

-
- ¹³ Nõukogu 14. juuni 1966. aasta direktiiv 66/401/EMÜ söodakultuuride seemne turustamise kohta (EÜT 125, 11.7.1966, lk 2298, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1966/401/oj>).
- ¹⁴ Nõukogu 14. juuni 1966. aasta direktiiv 66/402/EMÜ teraviljaseemne turustamise kohta (EÜT 125, 11.7.1966, lk 2309, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1966/402/oj>).
- ¹⁵ Nõukogu 9. aprilli 1968. aasta direktiiv 68/193/EMÜ viinamarjade vegetatiivse paljundusmaterjali turustamise kohta (EÜT L 93, 17.4.1968, lk 15, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1968/193/oj>).
- ¹⁶ Nõukogu 13. juuni 2002. aasta direktiiv 2002/53/EÜ ühise põllumajandustaimesortide kataloogi kohta (EÜT L 193, 20.7.2002, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2002/53/oj>).
- ¹⁷ Nõukogu 13. juuni 2002. aasta direktiiv 2002/54/EÜ peediseemne turustamise kohta (EÜT L 193, 20.7.2002, lk 12, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2002/54/oj>).
- ¹⁸ Nõukogu 13. juuni 2002. aasta direktiiv 2002/55/EÜ köögiviljaseemne turustamise kohta (EÜT L 193, 20.7.2002, lk 33, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2002/55/oj>).
- ¹⁹ Nõukogu 13. juuni 2002. aasta direktiiv 2002/56/EÜ seemnekartuli turustamise kohta (EÜT L 193, 20.7.2002, lk 60, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2002/56/oj>).
- ²⁰ Nõukogu 13. juuni 2002. aasta direktiiv 2002/57/EÜ õli- ja kiudtaimede seemne turustamise kohta (EÜT L 193, 20.7.2002, lk 74, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2002/57/oj>).
- ²¹ Nõukogu 15. juuli 2008. aasta direktiiv 2008/72/EÜ köögiviljade paljundus- ja istutusmaterjali, välja arvatud seemne turustamise kohta (ELT L 205, 1.8.2008, lk 28, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2008/72/oj>).
- ²² Nõukogu 29. septembri 2008. aasta direktiiv 2008/90/EÜ puuviljade tootmiseks ettenähtud viljapuude paljundusmaterjali ja viljapuude turustamise kohta (ELT L 267, 8.10.2008, lk 8, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2008/90/oj>).

- b) nõukogu direktiivi 98/56/EÜ²³ artikli 2 punktis 1 määratletud dekoratiivtaimede paljundusmaterjal;
- c) üksnes kolmandasse riiki eksportimiseks toodetud kultiveerimismaterjal, tingimusel et see on sellena tuvastatud;
- d) üksnes ametlikuks katsetamiseks, teaduslikul eesmärgil või aretustöökis kasutatav kultiveerimismaterjal, tingimusel et see on märgistamise ja jälgitavuse meetmete abil sellena tuvastatud;
- e) kultiveerimismaterjal, mille puhastamiseks, desinfitseerimiseks, töötlemiseks ja transpordiks on sõlmitud teenuslepingud, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:
 - i) teenuseosutaja ei omanda õigust sellele kultiveerimismaterjalile ega varutud saagile;
 - ii) kultiveerimismaterjali jälgitavus on tagatud;
 - iii) kultiveerimismaterjali tootev ettevõtja on taotluse korral esitanud pädevale asutusele koopia teenuseosutajaga sõlmitud lepingu asjakohastest osadest, sealhulgas standardid ja tingimused, millele kultiveerimismaterjal peab lepingu kohaselt vastama, ning

²³ Nõukogu 20. juuli 1998. aasta direktiiv 98/56/EÜ dekoratiivtaimede paljundusmaterjali turustamise kohta (EÜT L 226, 13.8.1998, lk 16, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1998/56/oj>).

iv) teenuseosutaja on registreeritud artikli 10 lõike 1 punktis b osutatud registris.

Esimese lõigu punktis iv sätestatud tingimust ei kohaldata transporditeenuste osutajate suhtes.

5. I lisa loetlemata puuliikide ja nende hübriidide puhul võivad liikmesriigid võtta oma territooriumil meetmeid, mis on samaväärsed või rangemad või leebemad kui käesolevas määruses sätestatud meetmed. Hübriide käsitatakse I lisa loetlemata puuliikide hübriididena, kui ühtegi vanemana kasutatud liiki ei ole kõnealusel lisa loetletud.

Artikkel 3

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „kultiveerimismaterjal“ – I lisa loetletud puuliikide ja nende hübriidide seemneüksused, taimeosad ja istutusmaterjal, mis on ette nähtud metsastamiseks, taasmetsastamiseks, metsamaa mitmekesistamiseks ning muul otstarbel puude istutamiseks ja otsekülviks ühel või mitmel järgmisel eesmärgil:
 - a) multifunktsionaalne metsandus;

- b) puidu, biomaterjalide, biomassi või muude metsasaaduste tootmine, või
 - c) metsade geneetiliste ressursside alalhoidmine;
- 2) „seemneüksus“ – istutusmaterjali tootmiseks või otsekülviks ette nähtud käbi, vilikond, vili või seeme;
 - 3) „istutusmaterjal“ – taim või taime osa, mida kasutatakse taimede paljundamiseks ja mis hõlmab seemneüksusest, taimeosast või loodusliku uuenemise teel tekkinud taimest kasvatatud taimi;
 - 4) „taimeosa“ – varrepistik (juurtega või juurteta), lehepistik, juurepistik, mikropaljundamiseks ette nähtud eksplantaat või idu, pung, võrsik, juur, pookoks või muu istutusmaterjali tootmiseks ette nähtud taimeosa;
 - 5) „metsastamine“ – metsa rajamine istutamise või tahtliku külvamise teel, sealhulgas piirkondlikult kohanenud puuliikide istutamine või tahtlik külvamine maa-alale, mis seni oli teistsuguse maakasutusega ja mis tähendab maakasutuse muutmist nii, et mittemetsamaast saab metsamaa;
 - 6) „taasmetsastamine“ – metsa taastamine istutamise, külvamise, vegetatiivse paljundamise või loodusliku taastamise teel metsaks liigitatud maa-alal;

- 7) „algmaterjal“ – VI lisas esitatud tabelis osutatud mis tahes järgmist tüüpi materjal: seemneallikas, puistu, seemla, perekonna vanemad, kloon või kloonisegu;
- 8) „seemneallikas“ – kindlaksmääratud alal asuvad puud, mida kasutatakse kultiveerimismaterjali kogumiseks;
- 9) „puistu“ – puude piiritletud populatsioon, mille koosseis on piisavalt ühetaoline;
- 10) „seemla“ – valitud puude istandik, kus iga puu on tuvastatav klooni või perekonna järgi ning mis on eraldatud või mida majandatakse nii, et hoida ära või vähendada tolmeldamist väljastpoolt, ning mida kasutatakse sagedase, rohke ja lihtsalt varutava seemneüksuste saagi saamiseks;
- 11) „perekonna vanemad“ – puud, mida kasutatakse vanemtaimena järglaskonna saamiseks kontrollitud või vaba tolmeldamise teel selliselt, et ühte emastaimena kasutatavat tuvastatud vanemat tolmeldatakse ühe vanema (täisõve) või mitme tuvastatud või tuvastamata vanema (poolõve) õietolmuga;
- 12) „kloon“ – algselt ühest isendist (ortetist) vegetatiivse paljundamise teel, näiteks pistikute, pookoksade või võrsikute abil või mikropaljundamise või taime jagamise teel saadud, või algselt rakuliini abil saadud üksik isend või isendite (rametite) rühm;
- 13) „kloonisegu“ – tuvastatud kloone kindlaksmääratud vahekorras sisaldav segu;

- 14) „heakskiidetud üksus“ – kogu ala, kus kasvab kultiveerimismaterjali tootmiseks ette nähtud ja pädeva asutuse loa saanud algmaterjal, või üks või enam nimetatud algmaterjali isendit;
- 15) „partii“ – üks järgmistest: seemnepartii, seemneüksuste partii, taimepartii või taimeosade partii;
- 16) „seemnepartii“ – heakskiidetud algmaterjalist kogutud ühtemoodi töödeldud seemnete kogum;
- 17) „taimepartii“ – taimede kogum, mis on kasvatatud piiritletud alal ühest seemnepartiist või vegetatiivselt paljundatud istutusmaterjalist ning mida on töödeldud ühtemoodi;
- 18) „seemneüksuste partii“ – heakskiidetud algmaterjalist kogutud ühtemoodi töödeldud seemneüksuste kogum;
- 19) „taimeosade partii“ – ühtemoodi kogutud ja töödeldud taimeosade kogum;
- 20) „partii kood“ – partii tuvastamiskood;
- 21) „lähtekoht“ – koht, kus kasvab seemneallikas või puistu;

- 22) „lähtepiirkond“ – piisavalt ühetaoliste ökoloogiliste tingimustega ala või alade rühm, kus asuvad sarnase fenotüübi või sarnaste geneetiliste omadustega puistud või seemneallikad ning mille puhul on asjakohasuse korral arvesse võetud kõrguspiire;
- 23) „autohtoonne seemneallikas või puistu“ – seemneallikas või puistu, mis on pidevalt ja looduslikult uuenenud või mida on uuendatud samast seemneallikast või puistust või kõnealuse seemneallika või puistu vahetus läheduses asuvatest muudest autohtoonsetest seemneallikatest või puistutest kogutud kultiveerimismaterjali abil;
- 24) „indigeenne seemneallikas või puistu“ – seemneallikas või puistu, mis asub konkreetses lähtepiirkonnas, mis on osa asjaomase liigi looduslikust levilast, ja mis on kasvatatud seemnest või vegetatiivse paljundamise teel ning mille päritolukoht paikneb samas lähtepiirkonnas;
- 25) „päritolukoht“ – üks järgmistest:
- a) autohtoonse seemneallika või puistu puhul puude kasvukoht;
 - b) mitteautohtoonse seemneallika või puistu puhul koht, kust seeme või taimed on algselt saadud;
 - c) seemla puhul koht, kust selle koosseisus olevad puud algselt pärinevad, näiteks puude lähtekoht või muu asjakohane geograafiline teave;

- d) perekonna vanemate puhul koht, kust nende koosseisus olevad vanemad algselt pärinevad, näiteks nende lähtekoht, või muu asjakohane geograafiline teave;
 - e) klooni puhul koht, kus ortet või rakuliin asub või kus see algselt asus või selekteeriti;
 - f) kloonisegu puhul kohad, kus ortetid või rakuliinid asuvad või kus need algselt asusid või selekteeriti;
- 26) „algmaterjali asukoht“ – vastavalt kultiveerimismaterjali kategooriale geograafiline piirkond või geograafiline koht või geograafilised kohad, kus algmaterjal asub;
- 27) „lähtematerjal“ – taim, taimerühm, kultiveerimismaterjal, DNA või geneetiline teave, mida kasutatakse võrdlusmaterjalina asjaomase klooni (või kloonisegu puhul kloonide) tuvastamisandmete kontrollimiseks;
- 28) „ettevõtja“ – füüsiline või juriidiline isik, kes vastutab kutsealaselt kultiveerimismaterjali tootmise või turustamise või mõlema eest;
- 29) „tootmine“ – turustamiseks ettenähtud kultiveerimismaterjali partiide tootmise kõik etapid, sealhulgas varumine, kogumine, ladustamine, töötlemine ja jaotamine ning lähetamine kõnealuste etappide jooksul, samuti seemneüksuste partiide ja taimeosade partiide ümberarvestamine ning taimepartiide kasvatamine, paljundamine, säilitamine, ladustamine ja varumine;

- 30) „turustamine“ – järgmised kultiveerimismaterjaliga seotud toimingud, mida ettevõtja teeb tasuta või tasu eest:
- a) müük, valdamine ja müügiks pakkumine ning muul viisil liidu piires müügiks üleandmine, jaotamine ja saatmine, või
 - b) liitu importimine;
- 31) „pädev asutus“ –
- a) liikmesriigi kesk- või piirkondlik asutus, kes vastutab ametliku kontrolli korraldamise, algmaterjali registreerimise, kultiveerimismaterjali sertifitseerimise, ettevõtjate registreerimise ning muude kultiveerimismaterjali tootmise ja turustamisega seotud ametlike toimingute eest;
 - b) muu asutus, kellele on kooskõlas liidu õigusega antud punktis a osutatud pädevus;
 - c) kohaldataval juhul kolmanda riigi asutus, kes on võrreldav punktis a osutatud asutusega;
- 32) „volitatud isik“ – eraldiseisev juriidiline isik, kellele pädev asutus on delegeerinud teatavad ametliku kontrolli tegemise ülesanded või teatavad muude ametlike toimingutega seotud ülesanded;
- 33) „kategooria“ – kultiveerimismaterjali liigitus järgmiseks materjaliks: algallikas tuntud, valitud, kvalifitseeritud või katsetatud;

- 34) „algallikas tuntud“ – sellise kultiveerimismaterjali kategooria, mille saamiseks kasutatud algmaterjal on ühes lähtepiirkonnas asuv seemneallikas või puistu ning vastab II lisas esitatud nõuetele;
- 35) „valitud“ – sellise kultiveerimismaterjali kategooria, mille saamiseks kasutatud algmaterjal on ühes lähtepiirkonnas asuv puistu ning on valitud välja populatsiooni tasandil ja vastab III lisas esitatud nõuetele;
- 36) „kvalifitseeritud“ – sellise kultiveerimismaterjali kategooria, mille saamiseks kasutatud algmaterjal koosneb seemlatest, perekonna vanematest, kloonidest või kloonisegudest, selle komponendid on valitud välja isendi tasandil ning see vastab IV lisas esitatud nõuetele;
- 37) „katsetatud“ – sellise kultiveerimismaterjali kategooria, mille saamiseks kasutatud algmaterjal koosneb puistutest, seemlatest, perekonna vanematest, kloonidest või kloonisegudest, kui selle kultiveerimismaterjali paremus on tõendatud võrdluskatsetega või kultiveerimismaterjali paremuse hinnang on koostatud algmaterjali komponentide geneetilise hindamise alusel, ning mis vastab V lisas sätestatud nõuetele;
- 38) „ametlik sertifitseerimine“ – kas põhitunnistuse või ametliku etiketi väljaandmise menetlus ja väljaandmine kooskõlas käesoleva määrusega;

- 39) „ametlik kontroll“ – tegevus, mille eesmärk on kontrollida käesoleva määruse järgimist ja mida viivad ellu nimetatud tegevuse korraldamise eest vastutavad pädevad asutused või sellised organid või füüsilised isikud, kellele mõni nimetatud tegevus on delegeeritud;
- 40) „muud ametlikud toimingud“ – algmaterjali heakskiitmise ning kultiveerimismaterjali tootmise ja turustamisega seotud tegevus, mis ei ole ametlik kontroll ja mida viivad ellu pädevad asutused või sellised organid või füüsilised isikud, kellele mõni nimetatud tegevus on delegeeritud;
- 41) „dokumentide kontroll“ – põhitunnistuste ja muude dokumentide kontroll;
- 42) „geneetiliselt muundatud organism“ – direktiivi 2001/18/EÜ artikli 2 punktis 2 määratletud geneetiliselt muundatud organism, välja arvatud nimetatud direktiivi I B lisas loetletud geneetilise muundamise meetodi abil saadud organism;
- 43) „UGM-taim“ – määruse (EL) 2026/...⁺ artikli 3 punktis 9 määratletud UGM-taim;
- 44) „kasutusala“ – pädeva asutuse kindlaks määratud ala, mille kliima- ja ökoloogiliste tingimustega on kategooriasse „kvalifitseeritud“ või „katsetatud“ kuuluv kultiveerimismaterjal kohanenud;

⁺ ELT: palun sisestada teatavate uute genoomikameetodite abil saadud taimi ning nendest toodetud toitu ja sööta käsitleva määruse number, nagu on esitatud põhjenduses 35.

- 45) „FOREMATIS“ – komisjoni teabesüsteem kultiveerimismaterjali jaoks;
- 46) „looduslik uuenemine“ – metsa uuenemine looduslike protsesside tulemusena, sealhulgas loodusliku külvi, idanduse, juurevõsude ajamise või võrsiku abil paljunemise teel;
- 47) „kvaliteeti halvendav taimekahjustaja“ – taimekahjustaja,
- a) mis ei ole liidu karantiinne taimekahjustaja, kaitstavate piirkondade karantiinne taimekahjustaja ega liidu reguleeritud mittekarantiinne taimekahjustaja määruse (EL) 2016/2031 tähenduses ega taimekahjustaja, mille suhtes kohaldatakse kõnealuse määruse artikli 30 lõike 1 kohaselt vastu võetud meetmeid;
 - b) mida esineb kultiveerimismaterjali tootmise või ladustamise ajal ning
 - c) mille esinemisest tuleneb vastuvõetamatu negatiivne mõju kultiveerimismaterjali kvaliteedile ja vastuvõetamatu majanduslik mõju kõnealuse kultiveerimismaterjali kasutamisele liidus.

II peatükk

Algmaterjal ja sellest saadav kultiveerimismaterjal

Artikkel 4

Kultiveerimismaterjali tootmiseks kasutatava algmaterjali heakskiitmine

1. Kultiveerimismaterjali tootmiseks võib kasutada üksnes pädeva asutuse heaks kiidetud algmaterjali.
2. Algmaterjal, mis on ette nähtud kategooriasse „algallikas tuntud“ kuuluvana sertifitseeritava kultiveerimismaterjali tootmiseks, kiidetakse heaks juhul, kui see vastab II lisas esitatud nõuetele.

Algmaterjal, mis on ette nähtud kategooriasse „valitud“ kuuluvana sertifitseeritava kultiveerimismaterjali tootmiseks, kiidetakse heaks juhul, kui see vastab III lisas esitatud nõuetele.

Algmaterjal, mis on ette nähtud kategooriasse „kvalifitseeritud“ kuuluvana sertifitseeritava kultiveerimismaterjali tootmiseks, kiidetakse heaks juhul, kui see vastab IV lisas esitatud nõuetele.

Algmaterjal, mis on ette nähtud kategooriasse „katsetatud“ kuuluvana sertifitseeritava kultiveerimismaterjali tootmiseks, kiidetakse heaks juhul, kui see vastab V lisas esitatud nõuetele.

II–V lisas algmaterjali heakskiitmise jaoks sätestatud nõuetele vastavuse hindamine hõlmab vastavalt sellele, mis on asjakohane, visuaalset kontrolli, dokumentide kontrolli, katseid ja analüüse. Kasutada võib ka muid täiendavaid meetodeid, näiteks biokeemilisi ja molekulaarseid meetodeid, kui need on kõnealuse heakskiitmise eesmärgil asjakohased.

Kõikide kategooriate puhul hinnatakse vastavalt II–V lisale algmaterjali kestlikkusnäitajaid, et võtta arvesse kliima- ja ökoloogilisi tingimusi.

Algmaterjali heakskiitmine toimub heakskiidetud üksuse alusel.

3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 31 vastu delegeeritud õigusakte II–V lisa muutmiseks.

Kõnealuste muudatustega kohandatakse kultiveerimismaterjali tootmiseks ette nähtud algmaterjali heakskiitmise reegleid, et võtta arvesse teaduslike või tehniliste teadmiste arengut, sealhulgas biokeemiliste ja molekulaarsete meetodite kasutamist, ning kohaldatavate rahvusvaheliste standardite arengut.

4. Artikli 15 kohasesse riiklikku registrisse kantakse üksnes heakskiidetud algmaterjal. See registreeritakse viitega heakskiidetud üksusele. Nimetatud riiklikus registris antakse igale heakskiidetud üksusele kordumatu registriviide.

5. Pärast heakskiitmist kontrollib pädev asutus kategooriasse „valitud“, „kvalifitseeritud“ või „katsetatud“ kuuluva kultiveerimismaterjali tootmiseks ette nähtud algmaterjali korrapäraste ajavahemike tagant uuesti.
6. Algmaterjali heakskiit tunnistatakse kehtetuks, kui käesolevas määruses sätestatud nõuded ei ole enam täidetud.

Artikkel 5

Kultiveerimismaterjali turustamise nõuded

1. Kategooriasse „algallikas tuntud“, „valitud“, „kvalifitseeritud“ või „katsetatud“ kuuluvat kultiveerimismaterjali turustatakse liidus üksnes juhul, kui:
 - a) sellega on kaasas artikli 20 kohane ametlik etikett (edaspidi „ametlik etikett“), mille on välja andnud:
 - i) pädev asutus või
 - ii) pädeva asutuse ametliku järelevalve all tegutsev ettevõtja;
 - b) see vastab lõikele 2;
 - c) sellega on kaasas artikli 20 kohaselt välja antud ettevõtja dokument (edaspidi „ettevõtja dokument“) ning

- d) see on vaba kvaliteeti halvendavatest taimekahjustajatest ja nende põhjustatud sümptomitest või sellist taimekahjustajat esineb kõnealuses kultiveerimismaterjalis nii vähe, et see ei kahjusta selle kvaliteeti.

2. Ettevõtjad turustavad kultiveerimismaterjali vastavalt järgmistele reeglitele:

- a) I lisas loetletud puuliikide kultiveerimismaterjali turustatakse üksnes juhul, kui see kuulub kategooriasse „algallikas tuntud“, „valitud“, „kvalifitseeritud“ või „katsetatud“ ning on saadud artikli 4 kohaselt heaks kiidetud algmaterjalist;
- b) I lisas loetletud puuliikide tehishübriidide kultiveerimismaterjali turustatakse üksnes juhul, kui see kuulub kategooriasse „valitud“, „kvalifitseeritud“ või „katsetatud“ ning on saadud artikli 4 kohaselt heaks kiidetud algmaterjalist;
- c) I lisas loetletud puuliikide ja nende hübriidide kultiveerimismaterjali, mis sisaldab geneetiliselt muundatud organismi või koosneb sellest, sealhulgas juhul, kui kõnealune organism on määruse (EL) 2026/...⁺ artikli 3 punktis 14 määratletud 2. kategooria UGM-taim, turustatakse üksnes juhul, kui:
 - i) see kuulub kategooriasse „katsetatud“;
 - ii) see on saadud artikli 4 kohaselt heaks kiidetud algmaterjalist ning

⁺ ELT: palun sisestada teatavate uute genoomikameetodite abil saadud taimi ning nendest toodetud toitu ja sööta käsitleva määruse number, nagu on esitatud põhjenduses 35.

- iii) seda on liidus lubatud kasutada kultiveerimiseks vastavalt direktiivi 2001/18/EÜ artiklile 19 või määruse (EÜ) nr 1829/2003 artiklitele 7 ja 19 või kohaldataval juhul määruse (EL) 2026/...⁺ III lisale ning kõnealune kultiveerimine ei ole asjaomases liikmesriigis välistatud vastavalt direktiivi 2001/18/EÜ artiklile 26b;

- d) I lisas loetletud puuliikide ja nende hübriidide kultiveerimismaterjali, mis sisaldab määruse (EL) 2026/...⁺ artikli 3 punktis 13 määratletud 1. kategooria UGM-taime või koosneb sellest, turustatakse üksnes juhul, kui:
 - i) see kuulub kategooriasse „katsetatud“;

 - ii) see on saadud käesoleva määruse artikli 4 kohaselt heaks kiidetud algmaterjalist ning

 - iii) asjaomane taim on määruse (EL) 2026/...⁺ artikli 6 või 7 kohaselt saanud 1. kategooria UGM-taime staatuse kinnituse või on sellise taime järglane;

⁺ ELT: palun sisestada teatavate uute genoomikameetodite abil saadud taimi ning nendest toodetud toitu ja sööta käsitleva määruse number, nagu on esitatud põhjenduses 35.

- e) käesoleva määruse kohaselt turustatav kultiveerimismaterjal peab vastama normidele, mis on ette nähtud määruse (EL) 2016/2031 asjakohastes sätetes, milles käsitletakse liidu karantiinseid taimekahjustajaid, kaitstavate piirkondade karantiinseid taimekahjustajaid ja liidu reguleeritud mittekarantiinseid taimekahjustajaid, ning kõnealuse määruse artikli 30 lõike 1 kohaselt vastu võetud meetmetele.

3. Seemnepartiide puhul võib I lisas loetletud puuliikide ja nende hübriidide kultiveerimismaterjali turustada üksnes juhul, kui peale käesoleva artikli lõike 2 nõuetele vastavuse on olemas teave järgmise kohta:

- a) puhtus, mida mõõdetakse puhta seemne, muu seemne ja inertse aine massiprotsendina;
- b) puhta seemne idanevusprotsent, või kui idanevuskatse ei ole võimalik või otstarbekas, kindlaksmääratud meetodiga hinnatud puhta seemne elujõulisusprotsent;
- c) 1 000 puhta seemne mass;
- d) idanemisvõimeliste seemnete arv kilogrammi või liitri seemnena turustatava toote kohta, või kui idanemisvõimeliste seemnete arvu ei ole võimalik või otstarbekas hinnata, elujõuliste seemnete arv kilogrammi või liitri kohta;

e) tehishübriidide puhul hübriidi protsendimäärad.

Väikeste koguste puhul ei pea käesoleva lõike esimese lõigu punktides b, d ja e sätestatud nõuded olema täidetud.

4. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, et määrata kindlaks, mis on üksikute liikide puhul käesoleva artikli lõike 3 teises lõigus osutatud väike kogus. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 32 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.
5. Erandina lõikest 3 võib juhul, kui käimasoleva hooaja saagiseeme on vaja kiiresti kättesaadavaks teha, turustada kultiveerimismaterjali esimesele ostjale enne lõike 3 esimese lõigu punktides b ja d sätestatud idanevuse kontrolli lõpuleviimist. Asjaomane ettevõtja teavitab ostjat lõike 3 esimese lõigu punktides b ja d sätestatud tingimuste täitmisest võimalikult kiiresti. Ettevõtja, kes kavatsseb kasutada käesolevas lõikes sätestatud erandit, teatab oma kavatsusest pädevatele asutustele vaid üks kord.
6. Kategooriad, millesse kuuluvana võib eri tüüpi algmaterjalist saadud kultiveerimismaterjali turustada, on sätestatud VI lisa tabelis.

7. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikli 31 lõikega 2 vastu delegeeritud õigusakte VI lisas esitatud tabeli muutmiseks.

Kõnealuste muudatustega kohandatakse kategooriaid, millesse kuuluvana võib eri tüüpi algmaterjalist saadud kultiveerimismaterjali turustada, et võtta arvesse teaduslike või tehniliste teadmiste ning kohaldatavate rahvusvaheliste standardite arengut.

Artikkel 6

Metsade geneetiliste ressursside alalhoidmiseks ette nähtud algmaterjali heakskiitmine

1. Erandina artikli 4 lõikest 1 võivad pädevad asutused anda ettevõtjatele loa kiita heaks algmaterjal, mis on ette nähtud kultiveerimismaterjali tootmiseks metsade geneetiliste ressursside alalhoidmise eesmärgil.

Kõnealuste ettevõtjate suhtes kohaldatakse artikli 10 lõigetes 1 ja 2 sätestatud nõudeid.

2. Lõike 1 kohase loa saamiseks peab ettevõtja:
 - a) omama vajalikke teadmisi, et hinnata vastavust artikli 4 lõikes 2 ja II–V lisas sätestatud nõuetele;

- b) olema kvalifitseeritud või olema tööle võtnud kvalifitseeritud töötajaid selleks, et tagada vastavus artikli 4 lõikes 2 ja II–V lisas sätestatud nõuetele;
- c) suutma hinnata asjaomase algmaterjali geneetilist mitmekesisust, jälgida algmaterjali heakskiitmise kriitilisi punkte ja säilitada andmeid kõnealuse jälgimise tulemuste kohta.

3. Lõike 1 kohaselt loa saanud ettevõtjad tagavad, et algmaterjal kiidetakse heaks viitega heakskiidetud üksusele vastavalt II–V lisas sätestatud nõuetele metsade geneetiliste ressursside alalhoidmise kohta. Nad edastavad heakskiidetud üksuse andmed pädevale asutusele.

Pädev asutus teeb otsuse metsade geneetiliste ressursside alalhoidmiseks ette nähtud heakskiidetud algmaterjali artikli 15 kohaselt riiklikku registrisse kandmise kohta pärast seda, kui on kontrollitud vastavust artikli 4 lõikes 2 ja II–V lisas sätestatud nõuetele.

4. Kui ettevõtja ei vasta enam käesoleva artikli lõike 1 teise lõigu või lõike 2 nõuetele, kohaldatakse käesoleva artikli lõikes 1 osutatud loa kehtetuks tunnistamise või muutmise suhtes artiklit 12.

5. Komisjon võib võtta vastu rakendusakte, et kehtestada konkreetsed tingimused, mille alusel hinnatakse, kas ettevõtjatel on õigus saada luba algmaterjali heakskiitmiseks, ning tingimused, mille alusel edastatakse heakskiidetud üksuse andmed pädevale asutusele.

Kõnealustes rakendusaktides võetakse arvesse kohaldatavate rahvusvaheliste standardite arengut. Need võetakse vastu kooskõlas artikli 32 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 7

Ajutise loa andmine leebematele nõuetele vastava või leebematele nõuetele vastavast algmaterjalist saadud kultiveerimismaterjali turustamiseks

1. Kui ühes või mitmes liikmesriigis tekib käesoleva määruse nõuetele vastava kultiveerimismaterjali tarnimisel ajutisi raskusi, mida ei ole võimalik lahendada liidusisese tarnimisega, võib komisjon võtta vastu rakendusakte, et anda ühele või mitmele liikmesriigile luba ajutiselt lubada turustada kultiveerimismaterjali, mis vastab artikli 5 lõike 2 punktides a ja b, artikli 5 lõikes 3 ja artiklis 8 sätestatud nõuetest leebematele nõuetele või mis on saadud II–V lisas sätestatud nõuetest leebematele nõuetele vastavast algmaterjalist, tingimusel et selline luba on vajalik käesoleva määruse eesmärkide saavutamiseks.

Kõnealustes rakendusaktides sätestatakse ajutise loa tingimused, nimelt:

- a) loa maksimaalne kehtivusaeg, mis ei ületa 12 kuud;
- b) luba kasutatavate ettevõtjate ametliku kontrollimisega seotud kohustused;
- c) loaga seotud liikmesriigid;
- d) iga liikmesriigi asjaomased alad, ettevõtjad või liigid;
- e) ala, kus kultiveerimismaterjali võib turustada;
- f) muud iga liikmesriigi jaoks vajalikud turustustingimused ning
- g) kategooriad, mille suhtes luba kehtib.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 32 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

2. Kultiveerimismaterjaliga, millele on käesoleva artikli lõike 1 kohaselt antud ajutine luba, peab olema kaasas ametlik etikett ja ettevõtja dokument. Lisaks märgitakse kõnealuses ettevõtja dokumendis, et asjaomane kultiveerimismaterjal vastab artikli 5 lõike 2 punktides a ja b, artikli 5 lõikes 3 ja artiklis 8 sätestatud nõuetest leebematele nõuetele või on saanud II–V lisas sätestatud nõuetest leebematele nõuetele vastavast algmaterjalist.

Artikkel 8

Erinõuded teatavatele kultiveerimismaterjali tüüpidele, liikidele ja kategooriatele

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 31 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada vajaduse korral käesolevat määrust seoses konkreetsete kultiveerimismaterjali tüüpide, liikide või kategooriate puhul asjakohaste nõuetega, mis käsitlevad:

- a) I lisas loetletud puuliikide seemneüksuste liigipuhust;
- b) I lisas loetletud puuliikide ja nende hübriidide taimeosade üldisi omadusi, tervist ja suurust iseloomustavat kvaliteeti;
- c) juurtega või juurteta varrepistikute abil paljundatava *Populus* spp. välise kvaliteedi standardeid, mis puudutavad juurtega või juurteta varrepistikute defekte ja miinimummõõtmeid;

- d) I lisas loetletud puuliikide ja nende hübriidide istutusmaterjali üldisi omadusi, tervist, elujõulisust ja füsioloogiat iseloomustavat kvaliteeti;
- e) konkreetsete ökoloogilis-kliimatiliste tingimustega piirkondades asuvatele kasutajatele turustatava istutusmaterjali taimede defekte, suurust ja vanust ning asjakohasel juhul mahuti suurust.

Kõnealuste delegeeritud õigusaktide puhul lähtutakse kogemustest, mis on saadud kontrolli, proovivõttu ja katsetamist ning eraldatust käsitlevatest sätetest tulenevate asjakohaste nõuete kohaldamisel konkreetsete kultiveerimismaterjali tüüpide, liikide või kategooriate suhtes. Kõnealuste õigusaktidega kohandatakse nimetatud nõudeid, et kajastada kohaldatavate rahvusvaheliste standardite, teaduslike või tehniliste teadmiste või kliima- ja ökoloogiliste tingimuste arengut.

Artikkel 9

Erandolukorra kavad

1. Iga liikmesriik võib koostada ühe või mitu erandolukorra kava, et tagada valmisolek ja suutlikkus luua taasmetsastamiseks piisav kultiveerimismaterjali varu alade jaoks, mida mõjutavad äärmuslikud ilmastikunähtused, põlengud, haigused, taimekahjustajapuhangud, katastroofid või muud negatiivsed sündmused, nagu see on otsuse nr 1313/2013/EL artikli 6 lõike 1 kohaselt riiklikul tasandil arendatud riskihindamise käigus kindlaks tehtud.

Kõnealusel erandolukorra kavade võib koostada ühe või mitme käesoleva määruse I lisas loetletud puuliigi ja nende hübriidide kohta, mida liikmesriik peab ökoloogiliselt asjakohaseks, arvestades oma praeguseid ja prognoositud kliima- ja ökoloogilisi tingimusi, ning asjakohaseks, et maandada kultiveerimismaterjali nappuse kindlakstehtud riske.

2. Erandolukorra kava võib sisaldada järgmisi elemente olenevalt sellest, mis on asjaomaste liikmesriikide vajadustest lähtuvalt asjakohane:
 - a) hinnang kultiveerimismaterjali suure nappuse riski ja selle võimaliku mõju kohta inimeste, loomade ja taimede tervisele ning keskkonnale, võttes aluseks lõikes 1 osutatud puuliikide prognoositava leviku, ja kui need on kättesaadavad, siis kliimamudelid;
 - b) erandolukorra kava elluviimises osalejate ülesanded ja vastutus ning pädevate asutuste, ettevõtjate ja muude asjaomaste osalejate võetavad meetmed tagamaks kultiveerimismaterjaliga varustatust kultiveerimismaterjali suure nappuse korral;
 - c) kohaldataval juhul koordineerimine naaberliikmesriikidega ja naabruses asuvate kolmandate riikidega;

- d) alalhoitavate ja kultiveerimismaterjali suure nappuse korral kasutatavate ressursside ja töötajate kirjeldus;
 - e) selgitus selle kohta, kuidas ressursse ja töötajaid kultiveerimismaterjali suure nappuse korral rakendatakse;
 - f) kultiveerimismaterjali suure nappuse korral osalejate tegevuse koordineerimise kirjeldus;
 - g) pädevate asutuste, ja kui see on asjakohane, punktis b osutatud asutuste, avalik-õiguslike asutuste, laborite, ettevõtjate ja muude isikute töötajate asjakohase pädevuse põhimõtted;
 - h) meetmed komisjoni, liikmesriikide, mõjutatud sidusrühmade ja kodanikuühiskonna teavitamiseks kultiveerimismaterjali suurest nappusest ning selle nappuse kõrvaldamiseks võetud meetmetest;
 - i) kultiveerimismaterjali suure nappuse registreerimise kord;
 - j) meetodid selliste geograafiliste piirkondade piiritlemiseks, kus esines kultiveerimismaterjali suur nappus;
 - k) kultiveerimismaterjali tarnimise nõrkade kohtade kindlakstegemine, sealhulgas sotsiaal-majandusliku mõju seisukohast, ning meetmed nende nõrkade kohtade vähendamiseks.
3. Liikmesriigid vaatavad oma erandolukorra kavad läbi ja vajaduse korral ajakohastavad neid, et võtta arvesse kõnealuste kavadega hõlmatud puuliikide ja hübriidide leviku alaste teaduslike või tehniliste teadmiste arengut.

4. Liikmesriigid teevad oma erandolukorra kavad komisjonile, teistele liikmesriikidele ja kõikidele asjaomastele ettevõtjatele kättesaadavaks, avaldades need FOREMATISes.
5. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 31 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada käesolevat määrust, täpsustades käesoleva artikli lõikes 2 loetletud elemente, et toetada erandolukorra kavade koostamist ja rakendamist.

III peatükk

Ettevõtjate registreerimine ja neile loa andmine ning pädevate asutuste tehtav ametlik järelevalve

Artikkel 10

Ettevõtjate kohustused

1. Ettevõtjad peavad:
 - a) olema asutatud liidus;
 - b) igas liikmesriigis, kus nad tegelevad kultiveerimismaterjali tootmise või turustamisega, olema nende tegevuste elluviimiseks kantud kooskõlas määruse (EL) 2016/2031 artikliga 66 kõnealuse määruse artiklis 65 osutatud registrisse;

- c) olema isiklikult kättesaadavad või määrama teise isiku, kes on isiklikult kättesaadav, et suhelda pädevate asutustega ametliku kontrolli tegemise hõlbustamiseks.
2. Ettevõtjad teavitavad asjaomast pädevat asutust, kui nad ei tegele enam kultiveerimismaterjali tootmise ja turustamisega. Sellisel juhul kustutab pädev asutus nende registreeringu.
3. Ettevõtjad tagavad kultiveerimismaterjali jälgitavuse ja tuvastamise kõigis tootmis- ja turustamisetappides, sealhulgas jäädvustades teabe kultiveerimismaterjali tarnivate ettevõtjate kohta ning ettevõtjate või kasutajate kohta, kellele kultiveerimismaterjali tarnitakse, ning ametlikul etiketil ja ettevõtja dokumendis sisalduva teabe. Ettevõtjal peab olema süsteem, mis võimaldab jälgida kultiveerimismaterjali jälgitavuse ja tuvastamise seisukohast olulist teavet tema enda kontrollide ja ametlike kontrollide jaoks.
4. Lõikes 3 osutatud teavet säilitatakse vähemalt kümme aastat viisil, mis tagab, et teavet ei saa võltsida. Kõnealune ajavahemik algab selle aasta lõpust, mil ettevõtja dokument koostati. Teavet võib säilitada digitaalselt loetaval kujul. Liikmesriigid võivad reguleerida jäädvustuste sisu ja nõuda ainult digitaalseid jäädvustusi.

5. Ettevõtjad hõlbustavad kasutajate juurdepääsu olemasolevale teabele kultiveerimismaterjali kliima- ja ökoloogilistesse tingimustesse sobivuse kohta, tuginedes kättesaadavatele teadmistele ja andmetele. Kõnealune teave esitatakse võimalikule kasutajale veebisaitide ja istutusjuhendite kaudu ning muul asjakohasel viisil enne asjaomase kultiveerimismaterjali üleandmist.
6. Niivõrd, kui see on vajalik ametliku kontrolli tegemiseks, peavad ettevõtjad andma pädevate asutuste taotluse korral viimaste töötajatele juurdepääsu:
 - a) enda kontrolli all olevatele seadmetele, ruumidele ja muudele kohtadele, sealhulgas algmaterjalile;
 - b) enda arvutites paiknevatele teabehaldussüsteemidele;
 - c) enda kontrolli all olevale kultiveerimismaterjalile;
 - d) enda dokumentidele ja muule asjakohasele teabele.
7. Ametliku kontrolli tegemise ajal abistavad ettevõtjad pädevate asutuste töötajaid nende tööülesannete täitmisel ning teevad nendega koostööd.

8. Lõigetes 6 ja 7 sätestatud ettevõtjate kohustused kehtivad ka siis, kui ametlikku kontrolli teevad või muid ametlikke toiminguid viivad läbi volitatud isikud ja sellised füüsilised isikud, kellele on delegeeritud teatavad ametliku kontrolli ülesanded või teatavad muude ametlike toimingutega seotud ülesanded.

Artikkel 11

Ettevõtja luba toota ja turustada kultiveerimismaterjali pädeva asutuse ametliku järelevalve all

1. Pädev asutus võib ettevõtja taotluse alusel anda ettevõtjale loa teha kõnealuse pädeva asutuse ametliku järelevalve all kõiki või teatavaid kultiveerimismaterjali tootmiseks ja turustamiseks vajalikke toiminguid ning väljastada kõnealuse kultiveerimismaterjali kohta ametliku etiketi.

Sellise loa saamiseks ja olenevalt tegevusest, milleks luba soovitakse, peab ettevõtja:

- a) omama artiklis 5 sätestatud nõuete täitmiseks vajalikke teadmisi;
- b) olema kvalifitseeritud või võtma tööle kvalifitseeritud töötajaid ühe või mitme järgmise toimingu tegemiseks, et tagada vastavus artiklis 5 sätestatud nõuetele:
 - i) inspekteerimine;

- ii) proovide võtmine;
 - iii) katsetamine;
 - c) olema kindlaks teinud tootmisprotsessi kriitilised punktid, mis võivad mõjutada kultiveerimismaterjali kvaliteeti ja tuvastamisandmeid, suutma neid jälgida ning säilitama andmeid kõnealuse jälgimise tulemuste kohta, ning
 - d) olema kehtestanud süsteemid, millega tagatakse artikli 19 kohaste partiisid käsitlevate nõuete ja artikli 20 kohaste ametliku etiketi väljastamist käsitlevate nõuete täitmine.
2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 31 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada käesoleva artikli lõiget 1, sätestades ühe või mõlemad järgmistest elementidest:
- a) kord, mille alusel ettevõtja esitab loataotluse;
 - b) konkreetsed meetmed, mida pädev asutus võtab selleks, et kinnitada vastavust käesoleva artikli lõike 1 punktidele a–d.

Artikkel 12

Ettevõtja loa kehtetuks tunnistamine või muutmine

1. Kui artikli 11 kohaselt loa saanud ettevõtja ei vasta enam artikli 10 lõike 1 punktis c, artikli 10 lõikes 5 ja artikli 11 lõikes 1 sätestatud nõuetele, nõuab pädev asutus, et ettevõtja võtaks kindlaksmääratud ajavahemiku jooksul parandusmeetmeid.
2. Kui loa saanud ettevõtja ei võta lõikes 1 osutatud parandusmeetmeid kindlaksmääratud ajavahemiku jooksul, tunnistab pädev asutus loa viivitamata kehtetuks, või kui see on asjakohane, muudab seda.
3. Kui pädev asutus jõuab järeldusele, et ettevõtja luba saadi pettuse teel, määrab pädev asutus ettevõtjale asjakohased karistused.
4. Kui ettevõtja ajutiselt või alaliselt ei tegele muudel põhjustel kui ettevõtte lõpetamine enam tegevustega, mille jaoks luba anti, taotleb ettevõtja vastavalt pädeva asutuse juhistele loa ajutist peatamist või kehtetuks tunnistamist.

Artikkel 13

Pädevate asutuste tehtav ametlik järelevalve

1. Ettevõtjate puhul, kes tegutsevad pädevate asutuste ametliku järelevalve all, kontrollivad pädevad asutused korrapäraselt, kas ettevõtjad täidavad artikli 11 lõikes 1 osutatud nõudeid.
2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud kontrollid koosnevad olenevalt sellest, mis on vajalik, ametlikust inspekteerimisest ning kultiveerimismaterjalist proovide võtmisest ja kultiveerimismaterjali katsetamisest, et kinnitada selle vastavust artiklis 5 sätestatud nõuetele.

Kõnealuste kontrollide sagedus määratakse kindlaks lähtuvalt hinnangust võimaliku riski kohta, et kultiveerimismaterjal ei vasta kõnealustele nõuetele.
3. Lõikes 1 osutatud kontrollid võivad hõlmata kultiveerimismaterjali tuvastamisandmete geneetilise kontrollimise võrdlussüsteemide, näiteks biokeemiliste ja molekulaarsete meetodite kasutamist.

IV peatükk

Algmaterjali registreerimine ning lähtepiirkondade piiritlemine

Artikkel 14

Lähtepiirkondade piiritlemine teatavate kategooriate puhul

1. Liikmesriigid piiritlevad kategooriasse „algallikas tuntud“ või „valitud“ kuuluva kultiveerimismaterjali tootmiseks ette nähtud algmaterjali puhul asjaomaste liikide lähtepiirkonnad.
2. Pädevad asutused koostavad piiritletud lähtepiirkondade kaardid ja avaldavad need oma veebisaidil. Nad teevad kõnealused kaardid FOREMATISse kaudu komisjonile ja teiste liikmesriikide pädevatele asutustele kättesaadavaks.

Artikkel 15

Algmaterjali riiklik register

1. Iga liikmesriik loob ja avaldab elektroonilise riikliku registri eri liikide algmaterjali kohta, mis on tema territooriumil artiklite 4, 6 ja 22 kohaselt heaks kiidetud, ning ajakohastab kõnealust registrit.

Ta teeb kõnealuse registri FOREMATISE kaudu FORMATISE vormingut kasutades elektroonilisel kujul komisjonile ja teistele liikmesriikidele kättesaadavaks.

2. Liikmesriigid kasutavad iga heakskiidetud üksuse riiklikus registris esitamiseks FOREMATISE vormingut.
3. Riiklik register peab hõlmama vähemalt järgmisi elemente:
 - a) perekonna ja liigi teaduslik nimetus ning asjakohasel juhul üldnimetus ühes liidu institutsioonide ametlikus keeles;
 - b) kultiveerimismaterjali kategooria;
 - c) algmaterjali tüüp;
 - d) registriviide;
 - e) algmaterjali asukoht, nimelt lühike nimi, kui see on asjakohane, ja üks järgmistest üksikasjadest:
 - i) kategooria „algallikas tuntud“ puhul lähtepiirkond ning laius- ja pikkuskraadi ja kõrgusega või laius- ja pikkuskraadide ja kõrguste vahemikuga määratletud geograafiline asukoht või geograafilised asukohad;

- ii) kategooria „valitud“ puhul lähtepiirkond ning laius- ja pikkuskraadi ja kõrgusega või laius- ja pikkuskraadide ja kõrguste vahemikuga määratletud geograafiline asukoht või geograafilised asukohad;
 - iii) kategooria „kvalifitseeritud“ puhul laius- ja pikkuskraadi ja kõrgusega või laius- ja pikkuskraadide ja kõrguste vahemikuga määratletud täpne geograafiline asukoht või täpsed geograafilised asukohad, kus algmaterjali säilitatakse;
 - iv) kategooria „katsetatud“ puhul laius- ja pikkuskraadi ja kõrgusega või laius- ja pikkuskraadide ja kõrguste vahemikuga määratletud täpne geograafiline asukoht või täpsed geograafilised asukohad, kus algmaterjali säilitatakse;
- f) iga seemneallika, puistu või seemla suurus hektarites või puude arvuna;
- g) päritolukoht:
- i) märge selle kohta, kas algmaterjal on indigeenne, mitteindigeenne või teadmata päritolukohaga, ja kui algmaterjal on indigeenne, siis kas see on autohtoonne või mitteautohtoonne;
 - ii) teave päritolukoha kohta, kui see on teada;

- iii) seemla puhul lähtepiirkond või -piirkonnad või muu asjakohane geograafiline teave selle kohta, kust seemla koosseisus olevad puud algselt pärinevad, kui see on teada;
- h) üks või mitu artikli 3 punktis 1 osutatud kultiveerimismaterjali kasutamise eesmärki;
- i) algmaterjaliga seotud muu teave;
- j) kategooriasse „katsetatud“ kuuluva kultiveerimismaterjali puhul teave selle kohta, kas
 - i) seda on liidus lubatud kasutada kultiveerimiseks geneetiliselt muundatud organismina vastavalt direktiivi 2001/18/EÜ artiklile 19 või määruse (EÜ) nr 1829/2003 artiklitele 7 ja 19 ning kõnealune kultiveerimine ei ole asjaomases liikmesriigis välistatud vastavalt direktiivi 2001/18/EÜ artiklile 26b;
 - ii) see sisaldab määruse (EL) 2026/...⁺ artikli 3 punktis 13 määratletud 1. kategooria UGM-taime või koosneb sellest;
 - iii) see sisaldab määruse (EL) 2026/...⁺ artikli 3 punktis 14 määratletud 2. kategooria UGM-taime või koosneb sellest;

⁺ ELT: palun sisestada teatavate uute genoomikameetodite abil saadud taimi ning nendest toodetud toitu ja sööta käsitleva määruse number, nagu on esitatud põhjenduses 35.

- k) kategooriasse „kvalifitseeritud“ või „katsetatud“ kuuluva kultiveerimismaterjali puhul teave perekonna vanemate, kloonide või kloonisegude järglaste tootmise koha kohta, st koht või täpne geograafiline asukoht, kus kultiveerimismaterjal toodeti;
- l) kui pädeva asutuse andmebaas on avalikult kättesaadav, siis link sellele andmebaasile, sealhulgas põhitunnistused ja koodid, mis on seotud asjaomaste heakskiidetud üksustega, või link artikli 18 lõike 9 punktis b osutatud platvormile;
- m) teave valikukriteeriumide kohta, mida kohaldati algmaterjali heakskiitmiseks vastavalt II–V lisale, nagu on kohaldatav, ning dokumendid või tõendid, mida kasutati asjaomase algmaterjali päritolukohta kindlaksmääramiseks.

Esimese lõigu punktis e osutatud algmaterjali asukoha märkimiseks kasutatakse FOREMATISE täpsustatud ühtset koordinaatsüsteemi.

Esimese lõigu punkti g alapunkti iii kohaldamisel võib aretuse hilisemat etappi esindavate seemlate puhul päritolukohta ja lähtepiirkonda või -piirkondi käsitleva teabe asemel kasutada aretusandmeid.

4. Erandina artiklist 4 registreerivad pädevad asutused käesoleva artikli lõikes 1 osutatud riiklikus registris viivitamata algmaterjali, mis on kantud direktiivi 1999/105/EÜ artikli 10 lõikes 1 osutatud vastavasse riiklikku registrisse enne ... [viis aastat pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva], kohaldamata nimetatud artikli lõikes 2 sätestatud registreerimiskorda.

Artikkel 16

Liidu loetelu heakskiidetud algmaterjalist

Komisjon avaldab liikmesriikide loodavate artikli 15 kohaste registrite põhjal loetelu pealkirjaga „Liidu loetelu kultiveerimismaterjali tootmiseks ette nähtud heakskiidetud algmaterjalist“.

Nimetatud loetelu tehakse FOREMATISE kaudu elektroonilisel kujul kättesaadavaks.

V peatükk

Põhitunnistus, märgistamine ja pakendamine

Artikkel 17

Algmaterjalist varumine ja kogumine

1. Ettevõtja teavitab kultiveerimismaterjali varumise kavatsusest pädevat asutust mõistliku aja jooksul enne varumist, et pädev asutus saaks korraldada ametliku kontrolli.
2. Kui I lisas loetletud puuliikidest ja nende hübriididest saadud kultiveerimismaterjali varutakse muuks otstarbeks kui liidus kultiveerimismaterjalina turustamiseks, märgib ettevõtja seda käesoleva artikli lõikes 1 osutatud teates.
3. Kultiveerimismaterjali kogumise ja töötlemise ajal enne turustamist või vahetut kasutust peab varutud kultiveerimismaterjalil olema ettevõtja väljastatud ajutine etikett, millele on märgitud kordumatu viide algmaterjalile, kogumiskuupäev, ettevõtja nimi ja varutud materjali kogus. Kõnealune etikett asendatakse ametliku etiketiga, kui asjakohased nõuded on täidetud.
4. Pädev asutus võib kindlaks määrata tehnilised tingimused, mida tuleb varumise ja kogumise ajal arvesse võtta.

5. Kultiveerimismaterjali varumise eest vastutav ettevõtja tagab, et varumine ei ohusta heakskiidetud algmaterjali uuenemist metsade geneetiliste ressursside alalhoidmise eesmärgil.
6. Kultiveerimismaterjali varumise, ekstraheerimise, puhastamise ja pakendamise eest vastutav ettevõtja tagab kooskõlas kohaldatavate rahvusvaheliste standarditega, et seemneüksuste partiid ja taimeosade partiid on enne turustamist või kasutamist piisavalt homogeensed.
7. Ettevõtjad säilitavad vähemalt kümme aastat andmeid kõigi kinnipeetud ja turustatud saadetiste kohta ning esitavad need andmed taotluse korral pädevale asutusele.

Artikkel 18

Põhitunnistus

1. Põhitunnistus tõendab, et kultiveerimismaterjal vastab ühele järgmistest tingimustest:
 - a) see on saadud ühest algmaterjali heakskiidetud üksusest vastavalt artikli 4 lõike 2 seitsmendale lõigule;
 - b) see on saadud järgnenud vegetatiivse paljundamise teel vastavalt artikli 19 lõikele 2;
 - c) see on saadud seemnepartiide või taimeosade partiide segust vastavalt artikli 19 lõikele 3;

- d) see on imporditud ja selle ametlik sertifikaat on asendatud vastavalt artikli 27 lõike 3 punktile a.
2. Pädevad asutused annavad kultiveerimismaterjali kohta välja kordumatu koodiga põhitunnistuse ettevõtja taotluse alusel võimalikult kiiresti pärast kultiveerimismaterjali varumist või seemnete ekstraheerimist, sõltuvalt asjaoludest ja kultiveerimismaterjali laadist, või pärast kultiveerimismaterjali importimist, ning selles märgitakse algmaterjali kordumatu registriviide.
3. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse põhitunnistuse sisu ja näidised, ning eelkõige:
- a) seemneallikast või puistust saadud kultiveerimismaterjali põhitunnistuse näidis;
 - b) seemlast või perekonna vanematelt saadud kultiveerimismaterjali põhitunnistuse näidis ning
 - c) kloonist või kloonisegust saadud kultiveerimismaterjali põhitunnistuse näidis.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 32 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

4. Kui ettevõtja tegeleb kultiveerimismaterjali järgneva vegetatiivse paljundamisega vastavalt artikli 19 lõikele 2, teavitab ta sellest pädevat asutust ja käesoleva artikli lõike 2 kohaselt antakse välja uus põhitunnistus.
5. Kui toimub kultiveerimismaterjali segamine kooskõlas artikli 19 lõikega 3, tagavad liikmesriigid, et segu koostisosade registriviited on tuvastatavad, ning käesoleva artikli lõike 2 kohaselt antakse välja uus põhitunnistus. Ettevõtja teatab oma segamiskavatsusest pädevale asutusele mõistliku aja jooksul enne segamist. Pädev asutus võib otsustada segamisprotsessi üle järelevalvet teha.
6. Kui artikli 19 lõikes 1 osutatud partii jagatakse väiksemateks partiideks, mida ei töödelda ühtemoodi ja mida järgnevalt paljundatakse vegetatiivselt, väljastatakse käesoleva artikli lõike 2 kohaselt uus põhitunnistus ja viidatakse eelmise põhitunnistuse koodile.
7. Ettevõtja taotluse korral annavad pädevad asutused lõike 2 kohaselt välja põhitunnistuse, millega asendatakse direktiivi 1999/105/EÜ kohaselt välja antud põhisertifikaat. Sel juhul peab põhitunnistusel olema järgmine märge: „Algmaterjal vastab direktiivi 1999/105/EÜ nõuetele.“

8. Põhitunnistuse võib välja anda elektroonilisel kujul (edaspidi „elektrooniline põhitunnistus“).

Komisjon võib võtta vastu rakendusakte, milles sätestatakse elektrooniliste põhitunnistuste väljaandmise ja elektrooniliste allkirjade kasutamise tehniline kord, et tagada elektrooniliste põhitunnistuste vastavus käesoleva artikli nõuetele ning nende väljaandmise asjakohane, usaldusväärne ja tõhus viis. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 32 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

9. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 31 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada käesolevat artiklit, sätestades normid:

- a) põhitunnistuse väljaandmiseni viiva algmaterjali heakskiitmise nõuete kontrollimisega seotud põhitoimingute digitaalse registreerimise kohta;
- b) põhitunnistuste töötlemist, neile juurdepääsu ja nende kasutamist hõlbustava kõiki liikmesriike ja komisjoni ühendava keskse platvormi loomise kohta.

10. Iga liikmesriik koostab väljastatud põhitunnistuste riikliku loetelu ja ajakohastab seda ning teeb taotluse korral nimetatud loetelu komisjonile ja teistele liikmesriikidele kättesaadavaks.

11. Komisjon võib võtta vastu rakendusakte, millega kehtestatakse normid seoses järgmisega:
- a) kord ja tehnilised nõuded, millega tagatakse täpsete ja usaldusväärsete põhitunnistuste väljaandmine ja välditakse kelmuse- ja pettuseohtu;
 - b) põhitunnistuste kehtetuks tunnistamise ja asendustunnistuste väljaandmise kord;
 - c) põhitunnistuste tõestatud ära kirjade väljastamise reeglid.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 32 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 19

Partiid

1. Kultiveerimismaterjali tuleb kõigis tootmis- ja turustamisetappides hoida eraldi partiidena, viidates individuaalsetele heakskiidetud üksustele ja põhitunnistusele, kui see on välja antud.

Kultiveerimismaterjali iga partii tuvastatakse järgmiste andmete abil:

- a) partii kood; varumise ajal võib põhitunnistuse koodina kasutada partii koodi, kuni pädev asutus annab välja põhitunnistuse;

- b) artikli 3 punktis 1 osutatud eesmärk või eesmärgid;
- c) põhitunnistuse väljaandmisel põhitunnistuse kood;
- d) perekonna ja liigi teaduslik nimetus ning asjakohasel juhul üldnimetus ühes liidu institutsioonide ametlikus keeles;
- e) kultiveerimismaterjali kategooria;
- f) algmaterjali tüüp;
- g) registriviide;
- h) lähtepiirkond kategooriasse „algallikas tuntud“ või „valitud“ kuuluva või kohaldataval juhul muu kultiveerimismaterjali puhul;
- i) päritolukoht, kui see on teada, ja märge selle kohta, kas algmaterjal on indigeenne, mitteindigeenne või teadmata päritolukohaga, ja kui algmaterjal on indigeenne, siis kas see on autohtoonne või mitteautohtoonne;
- j) seemneüksuse puhul valmimisaasta;
- k) seemiku, istiku või pistiku (juurevõsudega, paljasjuurse või potitaime) kujul istutusmaterjali vanus ja tüüp;

- 1) kategooria „katsetatud“ puhul märke selle kohta, kas kultiveerimismaterjal
 - i) on liidus lubatud kultiveerimiseks geneetiliselt muundatud organismina vastavalt direktiivi 2001/18/EÜ artiklile 19 või määruse (EÜ) nr 1829/2003 artiklitele 7 ja 19 ning kõnealune kultiveerimine ei ole asjaomases liikmesriigis välistatud vastavalt direktiivi 2001/18/EÜ artiklile 26b;
 - ii) sisaldab määruse (EL) 2026/...⁺ artikli 3 punktis 13 määratletud 1. kategooria UGM-taime või koosneb sellest;
 - iii) sisaldab määruse (EL) 2026/...⁺ artikli 3 punktis 14 määratletud 2. kategooria UGM-taime või koosneb sellest.
2. Ilma et see piiraks lõike 1 kohaldamist, hoiavad ettevõtjad eraldi kultiveerimismaterjali, mida järgnevalt vegetatiivselt paljundatakse, ja tähistavad selle sellisena. Sellisel juhul paigutatakse kõnealuse järgneva vegetatiivse paljundamise teel toodetav kultiveerimismaterjal algse kultiveerimismaterjaliga samasse kategooriasse.

⁺ ELT: palun sisestada teatavate uute genoomikameetodite abil saadud taimi ning nendest toodetud toitu ja sööta käsitleva määruse number, nagu on esitatud põhjenduses 35.

3. Ilma et see piiraks löike 1 kohaldamist, kohaldatakse seemnepartiide või taimeosade partiide segamisel ühte või mitut järgmist tingimust, nagu on kohaldatav:
- a) kategooriate „algallikas tuntud“ ja „valitud“ puhul segatakse seemnepartiid, mis on saadud ühes ja samas lähtepiirkonnas asuvast kahest või enamast heakskiidetud üksusest;
 - b) segamine toimub ainult sama liigi, lähtepiirkonna ja kategooria piires;
 - c) kategooriasse „algallikas tuntud“ kuuluvate seemneallikatest ja puistutest saadud seemnepartiide segamisel sertifitseeritakse uus segupartii seemneallikast saadud seemnepartiina;
 - d) mitteindigeensest algmaterjalist saadud seemnepartiide segamisel teadmata päritolukohaga algmaterjalist saadud seemnepartiidega sertifitseeritakse uus segupartii teadmata päritolukohaga partiina;
 - e) ühest heakskiidetud üksusest pärit, sama valmimisaasta või eri valmimisaastate seemnepartiide segamisel registreeritakse tegelikud valmimisaastad ja igale aastale vastavate seemnete osakaal;

- f) ühest heakskiidetud üksusest pärit, ühe kogumisaasta või eri kogumisaastate taimeosade partiide segamisel registreeritakse tegelikud kogumisaastad ja igale aastale vastavate taimeosade osakaal.

Esimese lõigu punktis a, c või d osutatud segamisel võib lõike 1 punktis g osutatud registriviite asendada lähtepiirkonna tunnuskooriga. Saadud partii peab olema segatud nii, et see oleks homogeenne.

Artikkel 20

Ametlik etikett ja ettevõtja dokument

1. Iga turustatava kultiveerimismaterjali partii jaoks väljastab ja trükib ametliku etiketi koos viitega põhitunnistuse koodile ja partii koodile
 - a) pädev asutus või
 - b) volitatud ettevõtja või isik, kellega kõnealune ettevõtja on sõlminud lepingu pädeva asutuse ametliku järelevalve all.

Ametlik etikett tõendab vastavust artiklite 5 ja 19 ning asjakohasel juhul artikli 8 nõuetele.

Müügiks hoitava ja pakutava kultiveerimismaterjali partii puhul ei ole ametlikku etiketti vaja väljastada ega trükkida. Sellisel juhul esitatakse siiski viide põhitunnistuse koodile ja partii koodile.

2. Ametliku etiketiga tagatakse partii kordumatu tuvastamine ja jälgitavus, kuna see on asjaomase partiiga turustamise ajal kaasas, nagu on osutatud lõikes 1.
3. Kultiveerimismaterjali partiide tarnimisel teisele kasutajale väljastab ja trükib ettevõtja lisaks ametlikule etiketile iga tarnitud partii jaoks ettevõtja dokumendi, mida võib kombineerida saatelehe või arvega.
4. Ametlikud etiketid on:
 - a) autentsed ja täpsed;
 - b) koostatud ühes või mitmes liidu institutsioonide ametlikus keeles ja asjakohasel juhul ühes sihtliikmesriigi ametlikus keeles.
5. Ametlik etikett sisaldab kõiki artikli 19 lõike 1 punktides a–e, g ja l loetletud elemente ning järgmist:
 - a) sellise tarniva ettevõtja registreerimiskood, kes väljastab ametliku etiketi või kellele pädev asutus on väljastanud ametliku etiketi, ning

- b) kategooriasse „katsetatud“ kuuluva kultiveerimismaterjali puhul, mille algmaterjal on heaks kiidetud artikli 23 alusel, sõnad „ajutiselt heaks kiidetud“.

Ametlik etikett võib sisaldada mitteametlikku osa, mis hõlmab üht või mitut käesoleva artikli lõikes 7 osutatud ettevõtja dokumendi elementi.

Ametlik etikett võib lisaks sisaldada digitaalset elementi, näiteks ruutkoodi, mis sisaldab käesolevas lõikes osutatud elemente.

- 6. Ametlik etikett kinnitatakse pakendite, kimpude, võrkude, mahutite või üksikute taimede välisküljele. Kui ametlik etikett on kombineeritud taimepassiga, kohaldatakse määruse (EL) 2016/2031 artiklit 88.
- 7. Ettevõtja dokument sisaldab järgmist:
 - a) kõik lõike 5 esimeses lõigus osutatud elemendid;
 - b) kõik artikli 19 lõikes 1 osutatud elemendid, mida ei ole nimetatud käesoleva artikli lõikes 5;
 - c) ettevõtja nimi ja aadress;
 - d) tarnitud kultiveerimismaterjali kogus;
 - e) kohaldataval juhul asjaomase kultiveerimismaterjali tootjaliikmesriik või -liikmesriigid;

- f) kohaldataval juhul asjaomase kultiveerimismaterjali päritolukohaks olev kolmas riik;
- g) asjaomase kultiveerimismaterjali saaja nimi ja aadress;
- h) ettevõtja dokumendi väljaandmise kuupäev;
- i) ettevõtja dokumendi kood;
- j) märges selle kohta, kas tegemist on vegetatiivselt paljundatud kultiveerimismaterjaliga, ning
- k) seemnepartiide puhul artikli 5 lõikes 3 sätestatud lisateave; artikli 5 lõikes 3 osutatud väikeste seemnekoguste puhul ei nõuta kõnealuse lõike punktides b ja d osutatud teabe esitamist ettevõtja dokumendis.

8. Lisaks lõikes 7 loetletud elementidele võib ettevõtja dokument sisaldada järgmist:

- a) märges selle kohta, kas kultiveerimismaterjal on saadud autohtoonselt või mitteautohtoonselt algmaterjalist, kui see on artikli 15 lõike 3 punkti g kohaselt registreeritud;
- b) lisateave, mida ettevõtja peab asjaomase kultiveerimismaterjali turustamisel asjakohaseks.

9. Komisjon võib võtta vastu rakendusakte, milles sätestatakse kõigi või konkreetsete kategooriate või muud tüüpi kultiveerimismaterjali jaoks ametliku etiketi ja ettevõtja dokumendi vorming, suurus, kuju ja värvus.

Kõnealustes rakendusaktides määratakse kindlaks järgmised elemendid:

- a) sisu;
- b) konkreetsete kategooriate või muud tüüpi kultiveerimismaterjali etiketi värvus;
- c) lisateave seemnete ja väikeste seemnekoguste puhul;
- d) lisateave konkreetsete perekondade või liikide puhul.

Käesoleva lõike teise lõigu punkti b kohasel etiketi värvuse täpsustamisel võtab komisjon arvesse OECD metsaseemne ja -istikute kava ning muid kohaldatavaid rahvusvahelisi standardeid.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 32 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Liikmesriigid võivad otsustada mitte kohaldada käesoleva lõike kohaselt vastu võetud rakendusakte seoses käesoleva lõike teise lõigu punktis b osutatud ametliku etiketi ja ettevõtja dokumendi värvuse kasutamisega.

10. Ametliku etiketi või ettevõtja dokumendi võib väljastada elektroonilisel kujul (edaspidi „elektrooniline ametlik etikett“ või „elektrooniline ettevõtja dokument“). Sellisel juhul peab asjaomase kultiveerimismaterjaliga kaasas olema trükitud viide näiteks ruutkoodi kujul.

Komisjon võib võtta vastu rakendusakte, milles sätestatakse elektrooniliste ametlike etikettide ja elektrooniliste ettevõtja dokumentide tehnilised nõuded, et tagada nende vastavus käesolevale artiklile ning nende väljaandmise asjakohane, usaldusväärne ja tõhus viis. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 32 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

11. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 31 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada käesolevat artiklit, sätestades normid:
- a) ettevõtjate ja pädevate asutuste poolt kultiveerimismaterjali tootmiseks ja turustamiseks tehtud selliste põhitoimingute digitaalse registreerimise kohta, mille tulemusena on väljastatud ametlikud etiketid ja ettevõtja dokumendid;
 - b) kõnealuste andmete töötlemist, neile juurdepääsu ja nende kasutamist hõlbustava liikmesriike ja komisjoni ühendava keskse platvormi loomise kohta.

Artikkel 21

Seemneüksuste pakendid

Seemneüksusi turustatakse üksnes suletud pakendites, sealhulgas võrkudes või muudes mahutites, mis on pitseeritud. Kõnealused pakendid peavad olema pitseeritud nii, et nende avamine on nähtav ja jälgitav.

Pitseerimine ei ole nõutav madalaid temperatuure mitte taluvate seemnete puhul.

VI peatükk

Erandid artiklist 4

Artikkel 22

Ettevõtjate heakskiit algmaterjalile, mis on ette nähtud kategooriasse „algallikas tuntud“ kuuluva kultiveerimismaterjali tootmiseks

1. Erandina artikli 4 lõikest 1 võivad pädevad asutused komisjoni heakskiidul lubada ettevõtjatel kiita teatavate liikide puhul heaks algmaterjali, mis on ette nähtud kategooriasse „algallikas tuntud“ kuuluva kultiveerimismaterjali tootmiseks, kui on täidetud järgmised tingimused:
 - a) lähtepiirkonnas, kus algmaterjal asub, valitsevad äärmuslikud ilmastiku- ja kliimatingimused;

- b) need äärmuslikud ilmastiku- ja kliimatingimused mõjutavad algmaterjali paljunemistsüklit ja vähendavad seemneaastate sagedust, mille tulemusena väheneb kvaliteetse kultiveerimismaterjali sagedane kättesaadavus;
- c) varumiskoht on kaugel ja pädevatele asutustele kultiveerimismaterjali varumise ajal väga raskesti ligipääsetav.

- 2. Komisjon võtab vastu rakendusakti, millega antakse heakskiit igale liikmesriigile kindlaksmääratud ajavahemikuks. Heakskiit antakse asjaomase liikmesriigi taotlusel.

Nimetatud rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 32 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 23

Kategooriasse „katsetatud“ kuuluva kultiveerimismaterjali tootmiseks ette nähtud algmaterjali ajutine heakskiitmine

- 1. Erandina artikli 4 lõikest 2 võivad liikmesriigid kiita kuni kümneks aastaks heaks algmaterjali, mis on ette nähtud kategooriasse „katsetatud“ kuuluva kultiveerimismaterjali tootmiseks, kui V lisas osutatud geneetilise hindamise või võrdluskatsete esialgsed tulemused toetavad eeldust, et pärast katsete lõpuleviimist vastab algmaterjal käesoleva määruse kohastele heakskiitmise nõuetele.

2. Komisjon võib võtta vastu rakendusakti, milles määratakse kindlaks heakskiidetud üksuste maksimaalne arv ja maksimaalne pindala, mille suhtes võib sellist heakskiitmist kohaldada.

Nimetatud rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 32 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 24

Ajutised katsed käesoleva määruse teatavatele aspektidele paremate alternatiivide leidmiseks

1. Erandina artiklitest 4 ja 5 võib komisjon vastu võtta rakendusakte, milles sätestatakse üksikasjalik kord selliste ajutiste katsete korraldamiseks, millega otsitakse paremaid alternatiive käesoleva määruse teatavatele aspektidele, mis puudutavad I lisas loetletud puuliike ja nende hübriide, algmaterjali heakskiitmise nõudeid ning kultiveerimismaterjali tootmist ja turustamist.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 32 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Sellised katsed viiakse läbi üksnes juhul, kui neis osalevad oma vastava taotluse alusel vähemalt kaks liikmesriiki.

Sellised katsed võivad seisneda tehnilistes või teaduslikes uuringutes, mille käigus analüüsitakse uute nõuete järgitavust ja asjakohasust võrdluses artiklites 4 ja 5 sätestatud nõuetega.

2. Lõikes 1 osutatud rakendusaktides sätestatakse üks või mitu järgmistest elementidest:
 - a) asjaomased puuliigid ja asjakohasel juhul lähtepiirkond;
 - b) katsetingimused iga puuliigi või hübriidi puhul;
 - c) katse kestus;
 - d) osalevate liikmesriikide seire- ja aruandluskohustused.

3. Lõikes 1 osutatud rakendusaktides võetakse arvesse järgmiste meetodite arengut:
 - a) algmaterjali päritolukoha kindlaksmääramise meetodid, sealhulgas biokeemilised ja molekulaarsed meetodid;
 - b) metsade geneetiliste ressursside alalhoidmise ja säästva kasutamise meetodid, mille puhul on võetud arvesse kohaldatavaid rahvusvahelisi standardeid;
 - c) tootmis- ja paljundamismeetodid, mis muu hulgas hõlmavad uuenduslike tootmisprotsesside kasutamist;

- d) meetodid algmaterjali komponentide ristamise kavade väljatöötamiseks;
- e) algmaterjali ja kultiveerimismaterjali omaduste hindamise meetodid;
- f) asjaomase kultiveerimismaterjali kontrollimise meetodid.

Lõikes 1 osutatud rakendusaktidega kohandatakse asjaomase kultiveerimismaterjali tootmise meetodite arenguga ning need põhinevad liikmesriikide tehtud võrdlusuuringutel ja katsetel.

- 4. Komisjon vaatab käesoleva artikli kohaselt tehtud katsete tulemused läbi ja koostab nende kohta kokkuvõtva aruande, milles toob vajaduse korral välja artikli 1, 4 või 5 muutmise vajaduse.

Artikkel 25

Luba võtta vastu rangemad või täiendavad nõuded

- 1. Erandina artiklist 4 võib komisjon võtta vastu rakendusakti, millega antakse liikmesriigile tema taotluse korral luba
 - a) võtta vastu algmaterjali heakskiitmise ja kultiveerimismaterjali tootmise nõuded, mis on rangemad kui artiklis 4 osutatud tootmisnõuded, või täiendavad tootmisnõuded kogu asjaomase liikmesriigi territooriumil või selle osal, tingimusel et kõnealuste nõuetega ei kehtestata ega kaasne keelde ega piiranguid käesoleva määruse nõuetele vastava kultiveerimismaterjali liidu territooriumile sissetoomisele või seal vedamisele;

- b) piirata oma territooriumil kategooriasse „algallikas tuntud“ kuuluva kultiveerimismaterjali tootmiseks ette nähtud algmaterjali heakskiitmist;
- c) keelata teatava kultiveerimismaterjali turustamise lõppkasutajale külvamiseks või istutamiseks kogu oma territooriumil või selle osal, kui kõnealune kultiveerimismaterjal ei ole asjaomase liikmesriigi ökoloogiliste metsandustingimuste ja asjakohaste eesmärkide jaoks sobiv.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 32 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

- 2. Lõikes 1 osutatud liikmesriigi taotlus sisaldab järgmist:
 - a) kavandatud nõudeid sisaldavaid sätteid hõlmav eelnõu ning
 - b) põhjendus selliste nõuete vajalikkuse ja proportsionaalsuse kohta.
- 3. Lõikes 1 osutatud luba antakse üksnes juhul, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:
 - a) taotletud meetmetega tagatakse vähemalt üks järgmistest:
 - i) asjaomase kultiveerimismaterjali kvaliteedi paranemine;
 - ii) keskkonnakaitse, näiteks kliimamuutustega kohanemine, elurikkuse suurendamine või metsaökosüsteemide taastamine ja nende toimimise toetamine;

- b) taotletud meetmed on vajalikud ja punkti a kohastest eesmärkidest lähtuvalt proportsionaalsed ning
 - c) kõnealused meetmed on asjaomase liikmesriigi konkreetsetest kliima- ja ökoloogilistest tingimustest tulenevalt põhjendatud.
4. Liikmesriigid, kes on direktiivi 1999/105/EÜ artikli 7 kohaselt võtnud vastu täiendavad või rangemad nõuded, tagavad hiljemalt ... [kuus aastat pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva], et kõnealused meetmed on kooskõlas käesoleva määrusega. Liikmesriigid teavitavad kooskõla tagamiseks võetud meetmetest komisjoni ja teisi liikmesriike.

VII peatükk

Kultiveerimismaterjali import

Artikkel 26

Import liidu nõuetega samaväärsuse alusel

1. Kultiveerimismaterjali võib kolmandast riigist liitu importida üksnes juhul, kui lõike 2 alusel on kindlaks tehtud, et see vastab nõuetele, mis on samaväärsed liidus toodetava ja turustatava kultiveerimismaterjali suhtes kohaldatavate nõuetega.

2. Komisjon võib vastu võtta rakendusakte otsustamaks, et konkreetsete perekondade, liikide kategooriate, ja kui see on asjakohane, teatavat tüüpi algmaterjalist või konkreetsest lähtepiirkonnast saadud kultiveerimismaterjal, mis on toodetud kolmandas riigis, vastab nõuetele, mis on samaväärsed liidus toodetud ja turustatava kultiveerimismaterjali suhtes kohaldatavate nõuetega.

Komisjon võtab kõnealused rakendusaktid vastu üksnes järgmistel alustel:

- a) asjaomase kolmanda riigi esitatud teabe ja andmete põhjalik läbivaatamine;
- b) asjaomases kolmandas riigis komisjoni tehtud auditi rahuldavad tulemused, kui komisjon pidas vajalikuks viia läbi audit;
- c) kas kõnealune kolmas riik osaleb OECD metsaseemne ja -istikute kavas.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 32 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega ning neis sätestatakse asjakohased imporditingimused.

3. Käesoleva artikli lõikes 2 osutatud rakendusaktide vastuvõtmisel kaalub komisjon, kas asjaomases kolmandas riigis kohaldatavad süsteemid algmaterjali heakskiitmiseks ja registreerimiseks ning hiljem sellest algmaterjalist kultiveerimismaterjali tootmiseks ja turustamiseks võimaldavad pakkuda tagatise, mis on samad kui kategooriate „algallikas tuntud“, „valitud“, „kvalifitseeritud“ ja „katsetatud“ puhul kehtivad artiklitega 4 ja 5 ning asjakohasel juhul artikliga 14 ette nähtud tagatised.

4. Erandina lõigetest 1 ja 2 võib komisjon vähemalt ühe liikmesriigi taotluse korral võtta vastu rakendusakti, et ajutiselt lubada sellise teatavate liikide kultiveerimismaterjali kolmandast riigist importimist, mis ei vasta kõnealuste lõigete nõuetele, kui
- a) ühes või mitmes liikmesriigis on asjaomaste liikide kultiveerimismaterjali nappus, näiteks äärmuslikest ilmastikunähtustest, põlengutest, haigustest, taimekahjustajapuhangutest, katastroofidest või muudest negatiivsetest sündmustest tingitud nappus, ning teised liikmesriigid või kolmandad riigid, kelle puhul on lõike 2 kohaselt kindlaks tehtud samaväärsus, ei saa seda nappust lahendada ning
 - b) asjaomane liikmesriik või asjaomased liikmesriigid on esitanud tõendid kultiveerimismaterjali nappuse olemasolu ja põhjuste kohta.

Kõnealustes rakendusaktides sätestatakse asjakohased imporditingimused.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 32 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 27

Kolmandatest riikidest imporditud kultiveerimismaterjalist teatamine ja selle sertifikaadid

1. Liitu kultiveerimismaterjali importivad ettevõtjad teavitavad eelnevalt impordist asjaomast pädevat asutust määruse (EL) 2017/625 artiklis 131 osutatud ametliku kontrolli teabehaldussüsteemi (IMSOC) kaudu.
2. Imporditud kultiveerimismaterjaliga peab kaasas olema
 - a) OECD sertifikaat või päritolukohaks oleva kolmanda riigi välja antud samaväärne ametlik sertifikaat;
 - b) OECD etikett või samaväärne ametlik etikett ning
 - c) dokumendid, mis sisaldavad asjaomase kolmanda riigi ettevõtja esitatud üksikasjalikke andmeid kultiveerimismaterjali kohta.
3. Pärast kultiveerimismaterjali liitu importimist teeb asjaomase liikmesriigi pädev asutus järgmist:
 - a) asendab lõike 2 punktis a osutatud OECD sertifikaadi või samaväärse ametliku sertifikaadi kõnealuses liikmesriigis välja antud uue põhitunnistusega ning

- b) asendab lõike 2 punktis b osutatud OECD etiketi või samaväärse ametliku etiketi uue ametliku etiketiga või lisab sellele OECD etiketile või samaväärsele ametlikule etiketile uue ametliku etiketi; uuele ametlikule etiketile lisatakse ettevõtja dokument.
4. Lõike 3 punktides a ja b osutatud uus põhitunnistus ja uus ametlik etikett sisaldavad viidet vastavatele originaaldokumentidele.

VIII peatükk

Ametlik kontroll

Artikkel 28

Kultiveerimismaterjali ametlik kontroll

1. Liikmesriigid määravad oma pädeva asutuse või pädevad asutused ja panevad neile vastutuse ametliku kontrolli ja muude ametlike toimingute korraldamise või tegemise eest. Kõnealused pädevad asutused võivad olla samad asutused, mis on määratud kooskõlas määruse (EL) 2017/625 artikliga 4.

2. Pädevad asutused kehtestavad korra, millega tagatakse:
- a) ametliku kontrolli ja muude ametlike toimingute tõhusus ja asjakohasus;
 - b) ametliku kontrolli ja muude ametlike toimingute erapooletus, kvaliteet ja järjepidevus;
 - c) et ametlikku kontrolli ja muid ametlikke toiminguid tegevatel töötajatel ei ole huvide konflikti;
 - d) et ametlikku kontrolli ja muid ametlikke toiminguid tegevatel töötajatel on oma tööülesannete täitmiseks sobiv kvalifikatsioon, kogemused ja väljaõpe, ning
 - e) et töötajad saavad ametliku kontrolli ja muude ametlike toimingute tegemiseks kasutada asjakohaseid rajatisi ja seadmeid.

Esimese lõigu punkti c kohaldamisel ei tohi kultiveerimismaterjaliga seotud äritegevuse puhul, mida pädevate asutuste töötajad teevad oma liikmesriigi nimel, esineda huvide konflikti.

3. Pädevatel asutustel on õiguslikud volitused teha ametlikku kontrolli ja muid ametlikke toiminguid ning on kehtestatud õiguslik kord, millega tagatakse, et töötajatel on juurdepääs ettevõtjate valdustele ja nende säilitatavatele dokumentidele.

4. Liikmesriigid teevad riskidest lähtuvalt ja asjakohase sagedusega kõigi ettevõtjate ametlikku kontrolli, võttes arvesse
 - a) käesoleva määruse nõuetele mittevastavuse tuvastatud riske ja kõnealuste riskide arengut;
 - b) ettevõtjate kontrolli all toimuvat tegevust ning
 - c) teavet, mis viitab sellele, et kultiveerimismaterjali ostjaid võidakse eksitada, eelkõige kultiveerimismaterjali olemuse, tuvastamisandmete, omaduste, koostise, koguse, päritolukoha või lähtekoha osas.
5. Liikmesriigid võivad ametliku kontrolli ja muude ametlike toimingute kulude katmiseks koguda lõive või tasusid.
6. Liikmesriigid kindlustavad piisavate rahaliste vahendite olemasolu, et tagada pädevatele asutustele ametliku kontrolli ja muude ametlike toimingute jaoks vajalikud töötajad ja muud vahendid. See kehtib ka ametliku kontrolliga seotud teatavate ülesannete ja muude ametlike toimingutega seotud teatavate ülesannete delegeerimise korral.

7. Pädevad asutused võivad määruse (EL) 2017/625 artikli 28 lõike 1 ja artiklite 29–31 (välja arvatud artikli 29 punkti b alapunkt iv) kohaselt delegeerida teatavad ametliku kontrolliga seotud ülesanded volitatud isikutele või füüsilistele isikutele. Pädevad asutused, kes on delegeerinud teatavad ametliku kontrolliga seotud ülesanded või teatavad muude ametlike toimingutega seotud ülesanded volitatud isikutele või füüsilistele isikutele, korraldavad kõnealuste isikute auditeid või kontrole, kui see on vajalik nende ülesannete nõuetekohase täitmise tagamiseks. Pädevad asutused väldivad auditite ja kontrollide dubleerimist, võttes arvesse volitatud isikute akrediteerimist kooskõlas delegeeritud ülesannetega seotud standarditega.
8. Liikmesriigid tagavad, et komisjonile teatatakse lõike 1 kohaselt määratud pädevate asutuste kontaktandmed ja teda teavitatakse pädevate asutustega seotud muudatustest. Liikmesriigid peavad tegema kõnealuse teabe kättesaadavaks ka üldsusele, muu hulgas interneti teel.
9. Komisjon võib võtta vastu rakendusakte, et sätestada ühtne praktiline kord ametliku kontrolli tegemiseks, et kontrollida kultiveerimismaterjali käsitlevate normide järgimist, seoses järgmisega:
- a) lõikes 2 osutatud korra täpsustamine;
 - b) lõikes 7 osutatud volitatud isikute ja füüsiliste isikute konkreetsed aruandluskohustused.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 32 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

10. Füüsilistel ja juriidilistel isikutel on kooskõlas riigisisese õigusega õigus esitada kaebus otsuste peale, mille pädev asutus on teinud nende kohta vastavalt määruse (EL) 2017/625 artikli 66 lõigetele 3 ja 6, artikli 137 lõikele 3 või artikli 138 lõigetele 1 ja 2.
11. Meetodid, mida kasutatakse proovide võtmiseks ning laboratoorseteks analüüsideks, uuringuteks ja diagnoosimiseks, et määrata kindlaks artikli 5 lõikes 3 osutatud teave, peavad vastama Rahvusvahelise Seemnekontrolli Assotsiatsiooni reeglitele või muudele võrreldavatele rahvusvahelistele standarditele, millega kehtestatakse kõnealused meetodid või kõnealuste meetodite tulemuslikkuse kriteeriumid.

Artikkel 29

Ametliku kontrolli läbipaistvus

Pädevad asutused teevad ametlikku kontrolli nii, et läbipaistvuse tase oleks kõrge. Nad teevad üldsusele kättesaadavaks, muu hulgas internetis avaldamise kaudu, asjakohase teabe ametliku kontrolli korraldamise ja tegemise kohta.

Artikkel 30

Komisjoni kontroll liikmesriikides

Komisjoni eksperdid võivad teha kõigis liikmesriikides kontrolle, sealhulgas auditeid, et kontrollida käesoleva määrusega hõlmatud normide kohaldamist ja riiklike kontrollisüsteemide toimimist.

Kõnealuseid kontrolle korraldatakse koostöös liikmesriikide pädevate asutustega. Neid tehakse riskipõhiselt ja need võivad hõlmata kohapealseid kontrolle.

Liikmesriigid võtavad asjakohaseid järelmeetmeid, et kõrvaldada käesoleva artikli kohaste kontrollide käigus tuvastatud konkreetsed või süsteemsed puudused.

IX peatükk

Menetlussätted

Artikkel 31

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

2. Artikli 2 lõikes 3, artikli 4 lõikes 3, artikli 5 lõikes 7, artiklis 8, artikli 9 lõikes 5, artikli 11 lõikes 2, artikli 18 lõikes 9 ja artikli 20 lõikes 11 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates ... [käesoleva määruse jõustumise kuupäev]. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimine pikeneb automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle kohta vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 2 lõikes 3, artikli 4 lõikes 3, artikli 5 lõikes 7, artiklis 8, artikli 9 lõikes 5, artikli 11 lõikes 2, artikli 18 lõikes 9 ja artikli 20 lõikes 11 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

6. Artikli 2 lõike 3, artikli 4 lõike 3, artikli 5 lõike 7, artikli 8, artikli 9 lõike 5, artikli 11 lõike 2, artikli 18 lõike 9 või artikli 20 lõike 11 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti Euroopa Parlamendile ja nõukogule teatavaks tegemist esitanud selle kohta vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 32

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 178/2002²⁴ artikli 58 lõike 1 kohaselt loodud alaline taime-, looma-, toidu- ja söödakomitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

²⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määrus (EÜ) nr 178/2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused (EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2002/178/oj>).

Kui komitee arvamus saadakse kirjaliku menetlusega, lõpetatakse nimetatud menetlus ilma tulemust saavutamata, kui arvamuse esitamiseks ettenähtud tähtaja jooksul komitee eesistuja nii otsustab või kui lihtenamus komitee liikmetest seda taotleb.

X peatükk

Aruandlus ja karistused ning määruste (EL) 2016/2031 ja (EL) 2017/625 muutmine

Artikkel 33

Aruandlus

1. Liikmesriigid edastavad komisjonile hiljemalt ... [kümme aastat pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva] ja seejärel iga viie aasta järel aruande järgmise kohta:
 - a) sertifitseeritud kultiveerimismaterjali aastakogused kategooriate kaupa;
 - b) artiklis 9 osutatud vastuvõetud riiklike erandolukorra kavade arv;
 - c) teave kättesaadavate ja asjakohaste veebisaitide ja istutusjuhendite kohta, milles antakse nõu kultiveerimismaterjali parimal viisil kasutamise kohta;

- d) kolmandatest riikidest artikli 26 kohaselt imporditud kultiveerimismaterjali kogused perekondade ja liikide kaupa;
 - e) artikli 34 kohaselt määratud karistused ning
 - f) registreeritud ettevõtjate arv.
2. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles määratakse kindlaks käesoleva artikli lõikes 1 ette nähtud aruande tehniline vorming, sealhulgas seoses andmete digitaalse esitamise ja töötlemisega. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 32 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 34

Karistused

1. Liikmesriigid kehtestavad käesoleva määruse rikkumise korral kohaldatavad karistusnormid ja võtavad kõik vajalikud meetmed nende rakendamise tagamiseks. Kehtestatud karistused peavad olema mõjusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Liikmesriigid teavitavad komisjoni viivitamata nimetatud normidest ja meetmetest ning teavitavad teda viivitamata nende hilisematest muudatustest.
2. Liikmesriigid tagavad, et rahalised karistused käesoleva määruse rikkumise korral, mis on toime pandud pettuse teel või eksitava tegevuse tulemusena, vastavad kooskõlas riigisisese õigusega vähemalt kas ettevõtja saadavale majanduslikule eelisele või asjakohasel juhul teatavale protsentuaalsele osakaalule ettevõtja käibest.

3. Liikmesriigid võivad otsustada kohaldada määruse (EL) 2017/625 artiklis 139 sätestatud karistusnorme, kui see on asjakohane.

Artikkel 35

Määruse (EL) 2016/2031 muutmine

Määrust (EL) 2016/2031 muudetakse järgmiselt.

- 1) Artikli 37 lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Asjakohasel juhul võtab komisjon vastu rakendusakti, milles sätestatakse meetmed, mis võimaldavad ennetada liidu reguleeritud mittekarantiinsete taimekahjustajate esinemist asjaomastel istutamiseks ette nähtud taimedel, nagu on osutatud käesoleva määruse artikli 36 punktis f. Nimetatud rakendusaktid on asjakohasel juhul seotud kõnealuste taimede liitu sissetoomise ja seal vedamisega. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas põhimõtetega, mis on sätestatud käesoleva määruse II lisa 2. jaos. Nimetatud rakendusaktide kohaldamine ei piira direktiivide 66/401/EMÜ, 66/402/EMÜ, 68/193/EMÜ, 98/56/EÜ, 2002/54/EÜ, 2002/55/EÜ, 2002/56/EÜ, 2002/57/EÜ, 2008/72/EÜ ja 2008/90/EÜ kohaselt vastu võetud meetmete kohaldamist.“

2) Artiklisse 83 lisatakse järgmine lõige:

„5a. Istutamiseks ette nähtud taimede puhul, mis on toodetud või mida turustatakse kategooriasse „algallikas tuntud“, „valitud“, „kvalifitseeritud“ või „katsetatud“ kuuluvana, nagu on osutatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) .../...⁺, kombineeritakse taimepass eristataval kujul kõnealuse määruse asjaomaste sätete kohaselt väljastatud ametliku etiketiga.

Kui kohaldatakse käesolevat lõiget, sisaldab

- a) liidu territooriumil vedamiseks vajalik taimepass käesoleva määruse VII lisa E osas sätestatud elemente;
- b) kaitstavasse piirkonda sissetoomiseks ja seal vedamiseks vajalik taimepass käesoleva määruse VII lisa F osas sätestatud elemente.

* Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määrus (EL) .../... ... (ELT L..., ELI: ...).“

3) VII lisa muudetakse vastavalt käesoleva määruse VII lisale.

⁺ ELT: palun lisada teksti käesoleva määruse number ning joonealusesse märkusesse käesoleva määruse number, kuupäev, pealkiri ja ELT viide.

Artikkel 36

Määruse (EL) 2017/625 muutmine

Määrust (EL) 2017/625 muudetakse järgmiselt.

1) Artiklisse 1 lisatakse järgmine lõige:

„2a. Artikleid 8, 13 ja 28–33, välja arvatud artikli 29 punkti b alapunkt iv ja artikli 33 punkti a, artikleid 43–46, artikleid 65–68, artikli 69 lõikeid 1, 2 ja 4, artikleid 70, 71, 72, 75, 88, 89, 102–108 ja 120, artikli 130 lõikeid 1, 2, 3, 5 ja 6 ning artikleid 131–138, kohaldatakse asjakohasel juhul kontrollide suhtes, mida tehakse määruses (EL) .../...⁺ sätestatud nõuete täitmise kontrollimiseks;

* Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määrus (EL) .../... ... (ELT L..., ELI: ...).“

2) Artiklis 2, artikli 3 punktis 3, artiklites 31 ja 44, artikli 45 lõikes 3, artiklites 65, 66, 67, 71, 88, 102, 106, 107, 108, 120, 130, 131 ja 132, artikli 133 lõike 1 esimeses lõigus ja artiklis 138 asendatakse sõnad „artikli 1 lõikes 2“ sõnadega „artikli 1 lõigetes 2 ja 2a“.

⁺ ELT: palun lisada teksti käesoleva määruse number ning joonealusesse märkusesse käesoleva määruse number, kuupäev, pealkiri ja ELT viide.

XI peatükk

Lõppsätted

Artikkel 37

Direktiivi 1999/105/EÜ kehtetuks tunnistamine

Direktiiv 1999/105/EÜ tunnistatakse kehtetuks.

Viiteid kehtetuks tunnistatud direktiivile käsitatakse viidetena käesolevale määrusele ning neid loetakse vastavalt käesoleva määruse VIII lisas esitatud vastavustabelile.

Artikkel 38

Üleminekumeetmed

1. Kultiveerimismaterjali, mis on toodetud enne ... [viis aastat pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva] kooskõlas direktiiviga 1999/105/EÜ või riigisiseste normidega, võib jätkuvalt turustada kuni varude ammendumiseni.
2. Lõike 1 kohaselt turustatud kultiveerimismaterjalile lisatakse etikett, millel märgitakse, et tegemist on kultiveerimismaterjaliga, mis ei ole heaks kiidetud kultiveerimismaterjali tootmist ja turustamist käsitleva määruse (EL) .../...⁺ alusel.

⁺ ELT: palun sisestada teksti käesoleva määruse number.

3. Kultiveerimismaterjali, mis on toodetud enne ... [viis aastat pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva] kooskõlas direktiiviga 1999/105/EÜ, võib jätkuvalt turustada nimetatud direktiivi kohaselt välja antud põhitunnistuse alusel.

Artikkel 39

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolevat määrust kohaldatakse alates ... [viis aastat pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva].

Määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

ILISA

Puuliikide loetelu

<i>Abies alba</i> Mill.	<i>Pinus cembra</i> L.
<i>Abies cephalonica</i> Loudon	<i>Pinus contorta</i> Douglas ex Loudon
<i>Abies grandis</i> (Douglas ex D.Don) Lindl.	<i>Pinus halepensis</i> Mill.
<i>Abies nordmanniana</i> (Steven) Spach	<i>Pinus heldreichii</i> Christ
<i>Acer campestre</i> L.	<i>Pinus mugo</i> Turra
<i>Acer monspessulanum</i> L.	<i>Pinus nigra</i> J.F. Arnold
<i>Acer opalus</i> Mill.	<i>Pinus peuce</i> Griseb.
<i>Acer platanoides</i> L.	<i>Pinus pinaster</i> Aiton
<i>Acer pseudoplatanus</i> L.	<i>Pinus pinea</i> L.
<i>Alnus cordata</i> (Loisel.) Duby	<i>Pinus radiata</i> D. Don
<i>Alnus glutinosa</i> (L.) Gaertn.	<i>Pinus sylvestris</i> L.
<i>Alnus incana</i> (L.) Moench	<i>Pinus taeda</i> L.
<i>Alnus lusitanica</i> Vit et al.	<i>Pinus uncinata</i> Mill. ex Mirb.
<i>Betula pendula</i> Roth.	<i>Populus</i> spp.
<i>Betula pubescens</i> Ehrh.	<i>Pyrus communis</i> var. <i>pyraster</i> L.
<i>Carpinus betulus</i> L.	<i>Prunus avium</i> (L.) L.
<i>Carpinus orientalis</i> Mill.	<i>Prunus padus</i> L.
<i>Castanea sativa</i> Mill.	<i>Pseudotsuga menziesii</i> (Mirb.) Franco
<i>Cedrus atlantica</i> (Endl.) G. Manetti ex Carrière	<i>Quercus cerris</i> L.

<i>Cedrus libani</i> A. Rich.	<i>Quercus frainetto</i> Ten.
<i>Celtis australis</i> L.	<i>Quercus ilex</i> L.
<i>Ceratonia siliqua</i> L.	<i>Quercus petraea</i> (Matt.) Liebl.
<i>Chamaecyparis lawsoniana</i> (A. Murray bis) Parl.	<i>Quercus pubescens</i> Willd.
<i>Corylus colurna</i> L.	<i>Quercus robur</i> L.
<i>Cupressus sempervirens</i> L.	<i>Quercus rubra</i> L.
<i>Fagus orientalis</i> Lipsky	<i>Quercus suber</i> L.
<i>Fagus sylvatica</i> L.	<i>Robinia pseudoacacia</i> L.
<i>Fraxinus angustifolia</i> Vahl	<i>Salix alba</i> L.
<i>Fraxinus ornus</i> L.	<i>Sorbus aria</i> (L.) Crantz
<i>Fraxinus excelsior</i> L.	<i>Sorbus aucuparia</i> L.
<i>Juglans</i> spp.	<i>Sorbus domestica</i> L.
<i>Larix decidua</i> Mill.	<i>Sorbus torminalis</i> (L.) Crantz
<i>Larix kaempferi</i> (Lamb.) Carrière	<i>Taxus baccata</i> L.
<i>Larix sibirica</i> Ledeb.	<i>Thuja plicata</i> Donn ex D.Don.
<i>Malus sylvestris</i> (L.) Mill.	<i>Tilia cordata</i> Mill.
<i>Olea europaea</i> L.	<i>Tilia platyphyllos</i> Scop.
<i>Ostrya carpinifolia</i> Scop.	<i>Tilia tomentosa</i> Moench
<i>Picea abies</i> Karst.	<i>Ulmus glabra</i> Huds.
<i>Picea sitchensis</i> (Bong.) Carrière	<i>Ulmus laevis</i> Pall.
<i>Pinus brutia</i> Ten.	<i>Ulmus minor</i> Mill.

II LISA

Kategooriasse „algallikas tuntud“ kuuluva kultiveerimismaterjali tootmiseks ette nähtud algmaterjali heakskiitmise nõuded

A. Üldnõuded

1. Algmaterjali hindamine

Pädev asutus hindab seemneallikat või puistut seoses eesmärkidega, milleks kultiveerimismaterjali kavatsetakse kasutada, nagu on osutatud artikli 3 punktis 1, ning määrab kõnealuste eesmärkide alusel kindlaks valikukriteeriumid. Kõnealused eesmärgid märgitakse asjaomase liikmesriigi riiklikku registrisse. Nimetatud kategooria kultiveerimismaterjali tootmiseks ette nähtud algmaterjali puhul on nõutav fenotüübi alusel valimine vähesel määral või ei ole fenotüübi alusel valimine nõutav.

2. Päritolukoht

Ajalooliste tõendite (kirjandusandmed, pädevate asutuste, uurimisinstituutide või muude organisatsioonide säilitatavad dokumendid) põhjal või muul asjakohasel viisil (nt lähtekohauuringud), sealhulgas rahvusvaheliselt tunnustatud biokeemiliste ja molekulaarsete meetodite abil, tehakse kindlaks, kas seemneallikas või puistu on indigeenne või mitteindigeenne või on selle päritolukoht teadmata, ja kui see on indigeenne, tehakse kindlaks, kas see on autohtoonne või mitteautohtoonne. Mitteindigeense algmaterjali puhul märgitakse selle päritolukoht, kui see on teada.

3. Algmaterjali tüüp ja asukoht

Algmaterjal peab olema ühes lähtepiirkonnas asuv seemneallikas või puistu.

B. Erinõuded

1. Varumiseks sobivate ja suguküpsete puude arv

Seemneallikad või puistud peavad võimaluse korral koosnema ühest või mitmest suguküpsete puude rühmast. Võimaluse korral peavad kõnealused puud olema asjaomasel alal ühtlaselt jaotunud ja neid peab olema piisavalt palju, et säilitada geneetiline mitmekesisus kooskõlas olemasolevate teaduslike teadmistega, et hoida ära sugulusaretuse ebasoodsat mõju ja tagada piisav puudevaheline risttolmlemine. Kultiveerimismaterjal kogutakse optimaalselt hulgalt heakskiidetud algmaterjali isenditelt, võttes arvesse looduslikke tingimusi.

2. Ühtlikkus

Puistu puude morfoloogiliste omaduste varieeruvus peab võimaluse korral olema tavapärane. Vajaduse korral eemaldatakse ebakvaliteetsed puud. Nimetatud nõudeid ei kohaldata seemneallikate suhtes.

3. Kestlikkusnäitajad

Võimaluse korral peavad seemneallikad või puistud olema hästi kohanenud lähtepiirkonna kliima- ja ökoloogiliste tingimustega, mis hõlmavad ka sealseid biotilisi ja abiotilisi tegureid. Võimaluse korral peavad puud olema resistentsed kasvukohas esinevate taimekahjustajate ning ebasoodsate kliima- ja kasvutingimuste suhtes või neid taluma.

4. Muud erinõuded teatavate tunnuste ja muude metsasaaduste kohta

Pädevad asutused hindavad seemneallika või puistu teatavaid tunnuseid või teatavate metsasaaduste tootmist, ja kui see on asjakohane, võtavad vastu muud erinõuded nende tunnuste või saaduste kohta. Kui sellised nõuded kehtivad, märgitakse need kooskõlas artikli 15 lõike 3 punktiga m.

III LISA

Kategooriasse „valitud“ kuuluva kultiveerimismaterjali tootmiseks
ette nähtud algmaterjali heakskiitmise nõuded

A. Üldnõuded

1. Algmaterjali hindamine

Pädev asutus hindab puistut seoses eesmärkidega, milleks kultiveerimismaterjali kavatsetakse kasutada, nagu on osutatud artikli 3 punktis 1, ning määrab kõnealuste eesmärkide alusel kindlaks valikukriteeriumid. Kõnealused eesmärgid märgitakse asjaomase liikmesriigi riiklikku registrisse.

2. Päritolukoht

Ajalooliste tõendite (kirjandusandmed, pädevate asutuste, uurimisinstituutide või muude organisatsioonide säilitatavad dokumendid) põhjal või muul asjakohasel viisil (nt lähtekohauuringud), sealhulgas rahvusvaheliselt tunnustatud biokeemiliste ja molekulaarsete meetodite abil, tehakse kindlaks, kas puistu on indigeenne või mitteindigeenne või on selle päritolukoht teadmata, ja kui see on indigeenne, tehakse kindlaks, kas see on autohtoonne või mitteautohtoonne. Mitteindigeense algmaterjali puhul märgitakse selle päritolukoht, kui see on teada.

3. Vanus ja areng

Puistus olevate puude vanus või arengujärk peab olema selline, et oleks võimalik selgelt hinnata nende puude vastavust valikukriteeriumidele.

4. Algmaterjali liik ja asukoht

Algmaterjal peab olema ühes lähtepiirkonnas asuv puistu.

B. Erinõuded

1. Eraldatus

- a) Eesmärgid „multifunktsionaalne metsandus“, „puidu, biomaterjalide, biomassi või muude metsasaaduste tootmine“. Võimaluse korral peab puistu asuma piisavalt kaugel sama puuliigi ebakvaliteetsest puistust või asjaomase liigiga hübriide moodustada võiva sugulasliigi puistust. Sellele nõudele tuleb erilist tähelepanu pöörata juhul, kui autohtoonset/indigeenset puistut ümbritsevad mitteautohtoonsed/mitteindigeensed või teadmata päritolukohaga puistud.
- b) Eesmärk „metsade geneetiliste ressursside alalhoidmine“. Võimaluse korral peab puistu asuma piisavalt kaugel sama puuliigi puistust või asjaomase liigiga hübriide moodustada võiva sugulasliigi puistust. Sellele nõudele tuleb erilist tähelepanu pöörata juhul, kui autohtoonset/indigeenset puistut ümbritsevad mitteautohtoonsed/mitteindigeensed või teadmata päritolukohaga puistud.

2. Varumiseks sobivate ja suguküpsete puude arv

- a) Eesmärgid „multifunktsionaalne metsandus“, „puidu, biomaterjalide, biomassi või muude metsasaaduste tootmine“. Puistud peavad koosnema ühest või mitmest suguküpsete puude rühmast. Kõnealused puud peavad olema asjaomasel alal ühtlaselt jaotunud ja neid peab olema piisavalt palju, et säilitada geneetiline mitmekesisus, hoida ära sugulusaretuse ebasoodsat mõju ja tagada piisav puudevaheline risttolmlemine.
- b) Eesmärk „metsade geneetiliste ressursside alalhoidmine“. Võimaluse korral peavad puistud koosnema ühest või mitmest suguküpsete puude rühmast. Võimaluse korral peavad kõnealused puud olema asjaomasel alal ühtlaselt jaotunud ja neid peab olema piisavalt palju, et säilitada geneetiline mitmekesisus kooskõlas olemasolevate teaduslike teadmistega, et hoida ära sugulusaretuse ebasoodsat mõju ja tagada piisav puudevaheline risttolmlemine. Kultiveerimismaterjal kogutakse optimaalselt hulgalt heakskiidetud algmaterjali isenditelt, võttes arvesse looduslikke tingimusi.

3. Ühtlikkus

- a) Eesmärgid „multifunktsionaalne metsandus“, „puidu, biomaterjalide, biomassi või muude metsasaaduste tootmine“. Puistu puude morfoloogiliste omaduste varieeruvus peab olema tavapärane. Käesolevat nõuet ei kohaldata biomassi tootmise suhtes. Vajaduse korral eemaldatakse kehvema kvaliteediga puud.

- b) Eesmärk „metsade geneetiliste ressursside alalhoidmine“. Puistu puude morfoloogiliste omaduste varieeruvus peab võimaluse korral olema tavapärane. Vajaduse korral eemaldatakse kehvema kvaliteediga puud.

4. Kestlikkusnäitajad

- a) Eesmärgid „multifunktsionaalne metsandus“, „puidu, biomaterjalide, biomassi või muude metsasaaduste tootmine“. Puud peavad olema hästi kohanenud lähtepiirkonna kliima- ja ökoloogiliste tingimustega, mis hõlmavad ka sealseid biotilisi ja abiotilisi tegureid. Puud peavad olema resistentsed nende kasvukohas esinevate taimekahjustajate ning ebasoodsate kliima- ja kasvutingimuste suhtes või neid taluma.
- b) Eesmärk „metsade geneetiliste ressursside alalhoidmine“. Võimaluse korral peavad puistud olema hästi kohanenud lähtepiirkonna kliima- ja ökoloogiliste tingimustega, mis hõlmavad ka sealseid biotilisi ja abiotilisi tegureid. Võimaluse korral peavad puud olema resistentsed nende kasvukohas esinevate taimekahjustajate ning ebasoodsate kliima- ja kasvutingimuste suhtes või neid taluma.

5. Juurdekasv

- a) Eesmärgid „multifunktsionaalne metsandus“, „puidu, biomaterjalide, biomassi või muude metsasaaduste tootmine“. Puidu juurdekasv peab üldjuhul olema suurem kui sarnaste ökoloogiliste ja majandamistingimuste puhul keskmiseks peetav juurdekasv.

- b) Eesmärk „metsade geneetiliste ressursside alalhoidmine“. Juurdekasvu nõudeid ei kohaldata.

6. Puidu kvaliteet

- a) Eesmärgid „multifunktsionaalne metsandus“, „puidu, biomaterjalide, biomassi või muude metsasaaduste tootmine“. Puidu kvaliteet peab üldjuhul olema kõrgem kui sarnaste ökoloogiliste ja majandamistingimuste puhul keskmiseks peetav kvaliteet. Käesolevat nõuet ei kohaldata biomaterjalide, biomassi või muude metsasaaduste tootmise suhtes.
- b) Eesmärk „metsade geneetiliste ressursside alalhoidmine“. Puidu kvaliteedi nõudeid ei kohaldata.

7. Vorm või kasvukuju

- a) Eesmärgid „multifunktsionaalne metsandus“, „puidu, biomaterjalide, biomassi või muude metsasaaduste tootmine“. Puud peavad olema iseäranis heade morfoloogiliste omadustega, eelkõige sirge ja ümara tüvega, soodsa okste asetusega, väikeste okstega ja hea loodusliku laasumisega. Peale selle peab haruneva tüve ja spiraalse kasvuga puude osakaal olema väike ja vajaduse korral sellised puud eemaldatakse. Käesolevat nõuet ei kohaldata biomaterjalide, biomassi või muude metsasaaduste tootmise suhtes.
- b) Eesmärk „metsade geneetiliste ressursside alalhoidmine“. Vormi või kasvukuju nõudeid ei kohaldata.

8. Muud erinõuded teatavate tunnuste ja muude metsasaaduste kohta

Pädevad asutused hindavad puistu teatavaid tunnuseid või teatavate metsasaaduste tootmist, ja kui see on asjakohane, võtavad vastu muud erinõuded nende tunnuste või saaduste kohta. Kui sellised nõuded kehtivad, märgitakse need kooskõlas artikli 15 lõike 3 punktiga m.

		Eesmärgid		
		Multifunktsionaalne metsandus	Puidu, biomaterjalide, biomassi või muude metsasaaduste tootmine	Metsade geneetiliste ressursside alalhoidmine
Erinõuded	Eraldatus	(x)	(x)	(x)
	Varumiseks sobivate ja suguküpsete puude arv	x	x	(x)
	Ühtlikkus	x	x (v.a biomassi tootmise puhul)	(x)
	Kestlikkusnäitajad	x	x	(x)
	Juurdekasv	x	x	–
	Puidu kvaliteet	x	x (ainult puidutootmise puhul)	–
	Vorm või kasvukuju	x	x (ainult puidutootmise puhul)	–
	Muud erinõuded (eritunnused või saadused)	Asjakohasel juhul	Asjakohasel juhul	Asjakohasel juhul

x = kohaldatav; (x) = kohaldatav võimaluse korral; – = ei ole kohaldatav.

IV LISA

Kategooriasse „kvalifitseeritud“ kuuluva kultiveerimismaterjali tootmiseks ette nähtud algmaterjali heakskiitmise nõuded

I. Seemlad

A. Üldnõuded

- a) Pädev asutus kiidab heaks seemlate eesmärgid vastavalt artikli 3 punktis 1 osutatud eesmärkidele. Kõnealused eesmärgid märgitakse asjaomase liikmesriigi riiklikku registrisse. Asjaomased kloonid või perekondade üksikud puud valitakse vastavalt nende silmapaistvatele omadustele, sõltuvalt valitud eesmärkidest.
- b) Pädev asutus kiidab heaks ja registreerib asjaomaste kloonide või perekondade ristamiskava ja põldude paigutuse, asjaomased kloonid või perekonnad ja asjakohasel juhul asjaomaste kloonide sugulusastme, nende arvu ja eri isendite (rametite) arvu klooni kohta klooniseemneistandike puhul, eraldatuse, või kui see on võimalik, õietolmu vooluhulga piiramise ja asukoha ning kõik nende muudatused.

- c) Asjaomased kloonid või perekonnad istutatakse või peavad olema istutatud vastavalt pädeva asutuse heaks kiidetud kavale ning selliselt, et iga komponenti on võimalik tuvastada. Arvesse tuleb võtta optimaalset tasakaalu asjaomaste kloonide või perekondade tegeliku arvu ja geneetilise kasu vahel.
- d) Pädev asutus registreerib seemlas läbi viidava harvendamise koos sellisel harvendamisel kasutatavate valikukriteeriumitega.
- e) Seemlaid majandatakse ning seemneid varutakse nii, et saavutatakse seemlate eesmärgid. Tehishübriidide tootmiseks ette nähtud seemla puhul tehakse molekulaarsete meetodite abil kindlaks hübriidi protsentuaalne osakaal kultiveerimismaterjalis.

B. Erinõuded

Pädev asutus hindab asjaomaste kloonide või perekondade teatavaid tunnuseid või teatavate saaduste tootmist (st valikukriteeriumid), võttes asjakohasel juhul arvesse vanust ja arengut, kestlikkusnäitajaid, juurdekasvu, puidu kvaliteeti, vormi või kasvukuju ja muid kasulikke eritunnuseid. Kui sellised nõuded kehtivad, märgitakse need kooskõlas artikli 15 lõike 3 punktiga m.

II. Perekonna vanemad

A. Üldnõuded

- a) Pädev asutus kiidab heaks perekonna vanemad eesmärgid vastavalt artikli 3 punktis 1 osutatud eesmärkidele. Kõnealused eesmärgid märgitakse asjaomase liikmesriigi riiklikku registrisse. Perekonna vanemad valitakse silmapaistvate omaduste alusel vastavalt valitud eesmärkidele.
- b) Pädev asutus kiidab heaks ja registreerib ristamiskava ja tolmeldamissüsteemi, komponendid, eraldatuse, või kui see on võimalik, õietolmu leviku piiramise ja asukoha ning kõik nende omaduste olulised muudatused.
- c) Pädev asutus kiidab heaks ja registreerib segus esindatud vanemate tuvastamisandmed ning nende arvu ja osakaalu.
- d) Tehishübriidide tootmiseks ette nähtud vanemate puhul tehakse molekulaarsete meetodite abil kindlaks hübriidi protsentuaalne osakaal kultiveerimismaterjalis.

B. Erinõuded

Pädev asutus hindab perekonna vanemate teatavaid tunnuseid või teatavate metsasaaduste tootmist ning võtab asjakohasel juhul vastu kõneluste tunnuste või saaduste erinõuded (st valikukriteeriumid), võttes asjakohasel juhul arvesse vanust ja arengut, kestlikkusnäitajaid, juurdekasvu, puidu kvaliteeti, vormi või kasvukuju ja muid kasulikke eritunnuseid. Kui sellised nõuded kehtivad, märgitakse need kooskõlas artikli 15 lõike 3 punktiga m.

III. Kloonid

A. Üldnõuded

1. Pädev asutus kiidab heaks ja registreerib kloonid, mida on võimalik tuvastada iseloomulike tunnuste järgi või mis on jälgitavad kas paljundamistsüklite või molekulaarsete meetodite abil, kui see on asjakohane.
2. Iga üksiku klooni väärtus tehakse kindlaks klooni omaduste vaatlemise ja kvalitatiivse hindamise teel või see peab olema tõendatud piisavalt pikaajaliste katsete abil.
3. Kloonide tootmiseks kasutatavad ortetid või rakuliinid valitakse nende silmapaistvate omaduste alusel, võttes arvesse eesmärke, milleks saadud kultiveerimismaterjali kavatsetakse kasutada, nagu on osutatud artikli 3 punktis 1.

4. Pädev asutus annab heakskiidu nii, et see kehtib kindla arvu aastate jooksul või kindla arvu toodetud rametite kohta.

B. Erinõuded

Pädev asutus hindab ortetite või rakuliinide teatavaid tunnuseid või teatavate metsasaaduste tootmist ning võtab asjakohasel juhul vastu kõnealuste tunnuste või saaduste erinõuded (st valikukriteeriumid), võttes asjakohasel juhul arvesse vanust ja arengut, kestlikkusnäitajaid, juurdekasvu, puidu kvaliteeti, vormi või kasvukuju ja muid kasulikke eritunnuseid. Kui sellised nõuded kehtivad, märgitakse need kooskõlas artikli 15 lõike 3 punktiga m.

IV. Kloonisegud

A. Üldnõuded

1. Kloonisegud peavad vastama III osa A jao punktides 1, 2 ja 3 sätestatud nõuetele.

2. Pädev asutus kiidab heaks ja registreerib segu koostises olevate kloonide tuvastamisandmed ning nende arvu ja osakaalu, samuti kasutatud valikumeetodi ja lähtematerjali. Iga segu peab olema geneetiliselt piisavalt mitmekesine.
3. Pädev asutus annab heakskiidu nii, et see kehtib kindla arvu aastate jooksul või kindla arvu toodetud rametite kohta.

B. Erinõuded

Kloonisegud peavad vastama III osa B jaos sätestatud nõuetele.

V LISA

Kategooriasse „katsetatud“ kuuluva kultiveerimismaterjali tootmiseks
ette nähtud algmaterjali heakskiitmise nõuded

1. KÕIKIDELE KATSETELE ESITATAVAD NÕUDED

a) Üldnõuded

Kui algmaterjal on puistu, peab see vastama III lisa sätestatud asjakohastele nõuetele. Kui algmaterjal on seemla, perekonna vanem, kloon või kloonisegu, peab see vastama IV lisa sätestatud asjakohastele nõuetele. Pädev asutus lähtub valikukriteeriumide määramisel kultiveerimismaterjali kavandatud kasutuseesmärgist.

Algmaterjali heakskiitmiseks ettenähtud katsed valmistatakse ette, kavandatakse, viiakse läbi ning nende tulemusi tõlgendatakse vastavalt rahvusvaheliselt tunnustatud menetlustele. Võrdluskatsete puhul võrreldakse kultiveerimismaterjali ühe või soovitatavalt mitme heakskiidetud või eelnevalt valitud standardiga, nagu on osutatud punkti 3 alapunktis b.

b) Uuritavad omadused

i) Katsed kavandatakse selliselt, et need võimaldavad hinnata punktis ii kirjeldatud omadusi ning kõnealused omadused märgitakse iga katse puhul katseprotokolli.

ii) Kaalu omistatakse omadustele, mida peetakse oluliseks seoses eesmärgiga, milleks kultiveerimismaterjali kavatakse kasutada. Kõnealuseid omadusi hinnatakse seoses selle piirkonna ökoloogiliste tingimustega, kus katse läbi viiakse, sealhulgas praeguste ja prognoositud kliimatingimustega.

c) Dokumenteerimine

Pädevad asutused või asjakohasel juhul ettevõtjad peavad arvestust, milles kirjeldatakse järgmisi elemente: katsekohad, sealhulgas asukoht, kliima, muld, varasem kasutamine, rajamine, majandamine ning abiootilistest ja biootilistest teguritest tingitud kahjustused koos kõigi tulemustega hindamise ajal. Kui kõnealuseid andmeid säilitavad ettevõtjad, tehakse need pädevatele asutustele kättesaadavaks.

d) Katsete kavandamine

i) Kõiki kultiveerimismaterjali proove kasvatatakse, istutatakse ja hooldatakse samal viisil nii suures ulatuses, kui asjaomased taimse materjali tüübid seda võimaldavad.

ii) Iga katse puhul lähtutakse kehtivast statistilisest kavast, et oleks võimalik hinnata iga uuritava komponendi individuaalseid omadusi.

e) Tulemuste analüüs ja nõuetekohasus

- i) Katsetest saadud andmete analüüsimiseks kasutatakse rahvusvaheliselt tunnustatud statistikameetodeid ja tulemused esitatakse iga hinnatud omaduse kohta.
- ii) Kasutatud katsemeetodid ja võimaluse korral saadud üksikasjalikud tulemused tehakse vabalt kättesaadavaks.
- iii) Selle liikmesriigi pädev asutus, kus katse läbi viidi, võib määrata kasutusala ja teeb FOREMATISse kaudu kättesaadavaks kogu teabe kultiveerimismaterjali omaduste kohta, mis võivad piirata selle kasutusväärtust.
- iv) Kui katsete käigus leiab kinnitust, et kultiveerimismaterjalil ei ole vähemalt selle algmaterjali omadused, millest see on toodetud, ei sertifitseerita kõnealust kultiveerimismaterjali kui „katsetatud“ materjali.

2. ALGMATERJALI KOMPONENTIDE GENEETILISE HINDAMISE NÕUDED

- a) Geneetiliselt saab hinnata järgmist tüüpi algmaterjalide komponente: seemlad, perekonna vanemad, kloonid ja kloonisegud.
- b) Dokumenteerimine

Algmaterjali jaoks heakskiidu saamiseks on nõutavad lisadokumendid, mis sisaldavad järgmist:

- i) andmed hinnatud komponentide tuvastamise, päritolukoha ja eellaste kohta, ning

- ii) hindamiskatsetes kasutatud kultiveerimismaterjali tootmiseks kasutatud ristamiskava.
- c) Katsemeetodid
- i) Iga komponendi geneetiline väärtus tehakse kindlaks, kasutades teavet, mis saadakse kahest või enamast hindamiseks valitud katsekohast, millest vähemalt üks asub kultiveerimismaterjali ettenähtud kasutusala suhtes asjakohases keskkonnas.
 - ii) Katseperiood peab olema katses uuritavate omaduste avaldumiseks piisavalt pikk.
 - iii) Turustamiseks ette nähtud kultiveerimismaterjali eeldatav paremus tehakse kindlaks geneetiliste väärtuste ja asjaomase konkreetse ristamiskava alusel.
 - iv) Hindamiskatsed ja geneetilise väärtuse arvutused peavad saama pädeva asutuse heakskiidu.
- d) Tõlgendamine
- i) Kultiveerimismaterjali eeldatav paremus ühe omaduse või omaduste kogumi lõikes tehakse kindlaks võrdluspopulatsiooniga võrdlemise teel. Võrdluspopulatsioon määratakse kindlaks aretusprogrammis ja seda kirjeldatakse katsearuannetes.
 - ii) Katsearuannetes märgitakse, kas kultiveerimismaterjali hinnanguline geneetiline väärtus on mõne olulise omaduse puhul võrdluspopulatsiooniga võrreldes väiksem.

3. KULTIVEERIMISMATERJALIGA TEHTAVAD VÕRDLUSKATSEID KÄSITLEVAD NÕUDED

a) Kultiveerimismaterjalist proovide võtmine

- i) Võrdluskatsetes kasutatav kultiveerimismaterjali proov peab olema heaks kiidetavast algmaterjalist saadud kultiveerimismaterjali suhtes tõeliselt representatiivne.
- ii) Võrdluskatsetes kasutatav sugulise paljundamise teel toodetud kultiveerimismaterjal peab olema:
 - – varutud hea õitsemise ja vilja-/seemnetoodanguga aastatel ning
 - – varutud meetodil, millega tagatakse võetud proovide representatiivsus.

Sellise kultiveerimismaterjali tootmiseks võib kasutada kunstlikku tolmeldamist.

b) Standardid

- i) Katsetes võrdlemiseks kasutatavate standardite omadused peavad võimaluse korral olema olnud katse läbiviimiseks kavandatud piirkonnas piisavalt kaua teada. Standardite näol on põhimõtteliselt tegemist algmaterjaliga, mille puhul on tõendatud, et katse alustamise ajal oli see asjakohasel eesmärgil kasutamiseks kasulik sellistes ökoloogilistes tingimustes, mille jaoks asjaomast kultiveerimismaterjali sertifitseerida soovitakse. Katsetes tuleb võrdlemisel kasutada võimalikult palju järgmisi standardeid:
 - III lisas esitatud kriteeriumide alusel valitud puistud või
 - kategooriasse „katsetatud“ kuuluva kultiveerimismaterjali tootmiseks ametlikult heaks kiidetud algmaterjal.

- ii) Tehishübrididega tehtavate võrdluskatsete puhul lisatakse standardite hulka võimaluse korral mõlemad vanemana kasutatud puuliigid.
 - iii) Võimaluse korral kasutatakse mitut standardit. Kui see on põhjendatud, võib standardi asendada kõige sobivama katsealuse kultiveerimismaterjaliga või katses hinnatavate komponentide omaduste keskväärtusega.
 - iv) Kõikides katsetes kasutatakse samu standardeid võimalikult erinevates asukohatingimustes.
- c) Tõlgendamine
- i) Tuleb tõendada standarditega võrreldes statistiliselt olulist paremust vähemalt ühe olulise omaduse puhul.
 - ii) Kui mõne majanduslikult või keskkonna seisukohast olulise omaduse puhul on tulemused standarditega võrreldes märkimisväärselt kehvemad, antakse sellest teada ja soodsate omaduste mõju peab selliste omaduste mõju kompenseerima.

4. AJUTINE HEAKSKIITMINE

Ajutise heakskiitmise aluseks võivad olla katse varajases staadiumis tehtud eelhindamise tulemused. Eelhindamise tulemustel põhinev paremusele osutav väide vaadatakse hiljemalt kümne aasta pärast uuesti läbi.

5. VARAJASED KATSED

Pädev asutus võib ajutisel või lõplikul heakskiitmisel tunnistada vastuvõetavaks puukoolis, kasvuhoones või laboris tehtud katsete tulemused, kui on võimalik tõendada, et eesmärgiks olevad omadused ja tavaliselt metsa etapis tehtavate katsete puhul hinnatavad omadused on omavahel tugevas korrelatsioonis. Muude omaduste puhul, mille suhtes tehakse kaitseid, peavad olema täidetud punktis 3 sätestatud nõuded.

VII LISA

Kategooriad, millesse kuuluvana võib eri tüüpi algmaterjalist saadud
kultiveerimismaterjali turustada

Algmaterjali tüüp	Kultiveerimismaterjali kategooria			
	Algallikas tuntud	Valitud	Kvalifitseeritud	Katsetatud
Seemneallikas	x			
Puistu	x	x		x
Seemla			x	x
Perekonna vanemad			x	x
Kloon			x	x
Kloonisegu			x	x

VII LISA

Määruse (EL) 2016/2031 VII lisa muutmine

Määruse (EL) 2016/2031 VII lisasse lisatakse järgmised osad:

„E OSA

Artikli 83 lõike 5a teise lõigu punktis a osutatud taimepass, mis on vajalik liidu territooriumil vedamiseks ning mis on kombineeritud ametliku etiketiga

- 1) Liidu territooriumil vedamiseks vajalik taimepass, mis esitatakse ühisel etiketil koos artikli 83 lõikes 5a osutatud kultiveerimismaterjali ametliku etiketiga, sisaldab järgmisi elemente:
 - a) ühisetiketi ülemises paremas nurgas sõna „Taimepass“ ühes liidu ametlikus keeles ja kui see ametlik keel ei ole inglise keel, siis kaldkriipsuga eraldatuna ka inglise keeles;
 - b) ühisetiketi ülemises vasakus nurgas liidu lipp värvitrükis või mustvalges trükis.

Taimepass paigutatakse ühisetiketil vahetult ametliku etiketi kohale ning sellel on sama laius, mis asjaomasel ametlikul etiketil.
- 2) A osa punkti 2 kohaldatakse vastavalt.

F OSA

Artikli 83 lõike 5a teise lõigu punktis b osutatud taimepass, mis on vajalik kaitstavasse piirkonda sissetoomiseks ja seal vedamiseks ning mis on kombineeritud ametliku etiketiga

- 1) Kaitstavasse piirkonda sissetoomiseks ja seal vedamiseks vajalik taimepass, mis esitatakse ühisel etiketil koos kultiveerimismaterjali jaoks väljastatud ametliku etiketiga, millele on osutatud artikli 83 lõikes 5a, sisaldab järgmisi elemente:
 - a) ühisetiketi ülemises paremas nurgas sõnad „Taimepass – PZ“ ühes liidu ametlikus keeles ja kui see ametlik keel ei ole inglise keel, siis kaldkriipsuga eraldatuna ka inglise keeles;
 - b) vahetult sõnade „Taimepass – PZ“ all asjaomase kaitstava piirkonna karantiinse(te) taimekahjustaja(te) teaduslik nimi või teaduslikud nimed või kood(id);
 - c) ühisetiketi ülemises vasakus nurgas liidu lipp värvitrükis või mustvalges trükis.

Taimepass paigutatakse ühisetiketil vahetult kultiveerimismaterjali ametliku etiketi kohale ning sellel on sama laius, mis asjaomasel ametlikul etiketil.

- 2) B osa punkti 2 kohaldatakse vastavalt.“

VIII LISA

Vastavustabel

Direktiiv 1999/105/EÜ	Käesolev määrus
Artikkel 1	Artikkel 1
Artikli 2 punkt a	Artikli 3 punkt 1
Artikli 2 punkti b alapunkt i	Artikli 3 punkt 2
Artikli 2 punkti b alapunkt ii	Artikli 3 punkt 4
Artikli 2 punkti b alapunkt iii	Artikli 3 punkt 3
Artikli 2 punkt c	Artikli 3 punkt 7
Artikli 2 punkti c alapunkt i	Artikli 3 punkt 8
Artikli 2 punkti c alapunkt ii	Artikli 3 punkt 9
Artikli 2 punkti c alapunkt iii	Artikli 3 punkt 10
Artikli 2 punkti c alapunkt iv	Artikli 3 punkt 11
Artikli 2 punkti c alapunkt v	Artikli 3 punkt 12
Artikli 2 punkti c alapunkt vi	Artikli 3 punkt 13
Artikli 2 punkti d alapunkt i	Artikli 3 punkt 23
Artikli 2 punkti d alapunkt ii	Artikli 3 punkt 24
Artikli 2 punkt e	Artikli 3 punkt 25
Artikli 2 punkt f	Artikli 3 punkt 21
Artikli 2 punkt g	Artikli 3 punkt 22
Artikli 2 punkt h	Artikli 3 punkt 29
Artikli 2 punkt i	Artikli 3 punkt 30

Direktiiv 1999/105/EÜ	Käesolev määrus
Artikli 2 punkt j	Artikli 3 punkt 28
Artikli 2 punkt k	Artikli 3 punktid 31 ja 32
Artikli 2 punkti 1 alapunkt i	Artikli 3 punkt 34
Artikli 2 punkti 1 alapunkt ii	Artikli 3 punkt 35
Artikli 2 punkti 1 alapunkt iii	Artikli 3 punkt 36
Artikli 2 punkti 1 alapunkt iv	Artikli 3 punkt 37
Artikli 3 lõige 1	Artikli 2 lõige 3
Artikli 3 lõige 2	Artikli 2 lõige 5
Artikli 3 lõige 3	–
Artikli 3 lõige 4	Artikli 2 lõike 4 punkt c
Artikli 4 lõige 1	Artikli 4 lõige 1
Artikli 4 lõike 2 punkt a	Artikli 4 lõike 2 esimene kuni neljas lõik
Artikli 4 lõike 2 punkt b	Artikli 4 lõike 2 seitsmes lõik ja artikli 4 lõige 4
Artikli 4 lõike 3 punkt a	Artikli 4 lõige 6
Artikli 4 lõike 3 punkt b	Artikli 4 lõige 5
Artikli 4 lõige 4	Artikkel 6, III lisa B osa
Artikli 4 lõige 5	Artikkel 23
Artikkel 5	Artikli 5 lõike 2 punkt c
Artikli 6 lõike 1 punkt a	Artikli 5 lõike 2 punkt a
Artikli 6 lõike 1 punktid b ja c	Artikli 5 lõike 2 punkt b
Artikli 6 lõike 1 punkt d	Artikli 5 lõike 2 punkt c
Artikli 6 lõige 2	Artikli 5 lõige 6
Artikli 6 lõige 3	Artikkel 8

Direktiiv 1999/105/EÜ	Käesolev määrus
Artikli 6 lõige 4	Artikli 10 lõike 1 punkt b
Artikli 6 lõike 5 punkt a	Artikli 4 lõike 4 punkt d, artikli 6 lõiked 1–4
Artikli 6 lõike 5 punkt b	–
Artikli 6 lõige 6	Artikli 6 lõige 5
Artikli 6 lõige 7	Artikkel 7
Artikli 6 lõige 8	–
Artikkel 7	Artikli 25 lõike 1 punkt a
Artikkel 8	Artikli 25 lõike 1 punkt b
Artikli 9 lõige 1	Artikli 14 lõige 1
Artikli 9 lõige 2	Artikli 14 lõige 2
Artikli 10 lõige 1	Artikli 15 lõige 1
Artikli 10 lõige 2	Artikli 15 lõiked 2 ja 3
Artikli 10 lõige 3	–
Artikkel 11	Artikkel 16
Artikli 12 lõige 1	Artikli 18 lõige 2
Artikli 12 lõige 2	Artikli 18 lõige 4
Artikli 12 lõige 3	Artikli 18 lõige 5
Artikli 13 lõige 1	Artikli 19 lõige 1
Artikli 13 lõige 2	Artikli 19 lõige 2
Artikli 13 lõike 3 punkt a	Artikli 19 lõike 3 esimese lõigu punkt a
Artikli 13 lõike 3 punkt b	Artikli 19 lõike 3 esimese lõigu punkt c
Artikli 13 lõike 3 punkt c	Artikli 19 lõike 3 esimese lõigu punkt d
Artikli 13 lõike 3 punkt d	Artikli 19 lõike 3 teine lõik

Direktiiv 1999/105/EÜ	Käesolev määrus
Artikli 13 lõike 3 punktid e ja f	Artikli 19 lõike 3 esimese lõigu punktid e ja f
Artikli 14 lõike 1 sissejuhatav lause	Artikli 5 lõike 1 punkt a, artikli 20 lõige 1
Artikli 14 lõike 1 punkt a	Artikli 20 lõige 1
Artikli 14 lõike 1 punkt b	Artikli 20 lõike 7 punkt c
Artikli 14 lõike 1 punkt c	Artikli 20 lõike 7 punkt d
Artikli 14 lõike 1 punkt d	Artikli 20 lõike 5 punkt b
Artikli 14 lõike 1 punkt e	Artikli 20 lõike 7 punkt j
Artikli 14 lõige 2	Artikli 5 lõige 3, artikli 20 lõike 7 punkt k
Artikli 14 lõige 3	Artikli 5 lõige 5
Artikli 14 lõige 4	Artikli 5 lõike 3 teine lõik ja artikli 5 lõige 4
Artikli 14 lõige 5	–
Artikli 14 lõige 6	Artikli 20 lõike 9 teise lõigu punkt b ning kolmas ja viies lõik
Artikli 14 lõige 7	Artikli 19 lõike 1 punkti l alapunkt i
Artikkel 15	Artikkel 21
Artikli 16 lõige 1	Artikli 28 lõige 4
Artikli 16 lõige 2	Artikli 36 punkt 1
Artikli 16 lõige 3	Artikli 10 lõiked 3, 4 ja 6
Artikli 16 lõige 4	–
Artikli 16 lõige 5	Artikli 28 lõige 4
Artikli 16 lõige 6	Artikkel 30
Artikli 17 lõige 1	–
Artikli 17 lõige 2	Artikli 25 lõike 1 punkt c

Direktiiv 1999/105/EÜ	Käesolev määrus
Artikli 17 lõige 3	Artikli 25 lõige 2
Artikli 17 lõige 4	–
Artikli 18 lõike 1 esimene lõik	Artikli 7 lõige 1
Artikli 18 lõike 1 teine lõik	Artikli 7 lõige 2
Artikli 18 lõige 2	Artikli 7 lõige 1
Artikkel 19	Artikkel 26
Artikkel 20	–
Artikkel 21	Artikkel 24
Artikkel 22	Artikli 5 lõike 2 punkt e
Artikkel 23	Artikli 2 lõige 3 Artikli 4 lõige 3 Artikli 5 lõige 7
Artikkel 24	Artikli 5 lõige 4 Artikli 6 lõige 5 Artikli 7 lõige 1 Artikli 18 lõige 3 Artikli 18 lõike 8 teine lõik Artikli 18 lõige 11 Artikli 20 lõige 9 Artikli 20 lõike 10 teine lõik Artikli 22 lõige 2 Artikli 23 lõige 2 Artikkel 24 Artikli 25 lõige 1 Artikli 26 lõiked 2, 3 ja 4 Artikli 28 lõige 8 Artikli 33 lõige 2
Artikkel 25	Artikli 2 lõige 3 Artikli 4 lõige 3 Artikli 5 lõige 7 Artikkel 8 Artikli 9 lõige 4 Artikli 11 lõige 2 Artikli 18 lõige 9 Artikli 20 lõige 11
Artikkel 26	Artiklid 31 ja 32
Artikkel 27	Artikkel 38
Artikkel 28	–
Artikkel 29	Artikkel 37

Direktiiv 1999/105/EÜ	Käesolev määrus
Artikkel 30	Artikkel 39
Artikkel 31	–
I lisa	I lisa
II lisa	II lisa
III lisa	III lisa
IV lisa	IV lisa
V lisa	V lisa
VI lisa	VI lisa
VII lisa	Artikkel 8
VIII lisa	Artikli 18 lõige 3
IX lisa	VIII lisa